

Congresstukken

Congres, 19 januari 2019
Beschrijvingsbrief

Inhoud

Aanbiedingsbrief	
Nelleke Vedelaar	3
Congresprogramma	4
Routebeschrijving /	
praktische informatie	5
Moties	6
Verkiezingsprogramma	
voor de Europese Parlementsverkiezingen 2019	16
Inleiding.	17
Zeker zijn van eerlijk werk in Europa.	18
Zeker zijn van gedeelde waarden en een gedeelde toekomst.	20
Zeker zijn van eerlijke belastingen.	22
Zeker zijn van stabiele banken en een sterke muntunie.	23
Zeker zijn van een duurzame economie en een veilig en schoon klimaat.	25
Zeker zijn van duurzame Europese landbouw en een schone natuur.	27
Zeker zijn van een stevig en eerlijk buitenlandbeleid.	28
Zeker zijn van eerlijke migratie en opvang.	31
Zeker zijn van een slagvaardige	
en democratische EU.	33
Verantwoording.	34
Amendementen	36
Voordracht leden presidium	42
Voorstel verlenging mandaat PES	44
Voordracht Kandidatenlijst Eerste Kamer	45
Voordracht lijst	
Europees Parlement	50
Positief Voorwaarts & inzicht opvolging aangenomen moties.	53

Aanbiedingsbrief Nelleke Vedelaar

Beste partijgenoot,

Hierbij bied ik je de beschrijvingsbrief aan voor het PvdA partijcongres op 19 januari 2019.

Het congres zal plaatsvinden in congrescentrum 1931 in Den Bosch, van 10.00 uur tot 17.00 uur.

Het belooft een mooi congres te worden dat voor een belangrijk deel in het teken zal staan van de verkiezingen die dit voorjaar gepland staan voor de provincies, waterschappen, Eerste Kamer en het Europees Parlement.

Stuk voor stuk belangrijke verkiezingen, waarbij we met een mooie uitslag onze idealen krachtiger in de praktijk kunnen brengen én de stijgende lijn die we te pakken hebben kunnen doorzetten. Ik heb er ongelooflijk veel vertrouwen in dat we met jullie, de leden, al die vrijwilligers en de kanjers die we op onze lijsten hebben staan, mooie uitslagen kunnen neerzetten.

Wat staat er nog meer op het programma? Op het congres zullen de kandidaten die bij de verkiezingen de kar gaan trekken zich presenteren, stellen we ons Europees Verkiezingsprogramma vast net als de kandidatenlijsten voor de Eerste Kamer en het Europees Parlement.

In deze bundel vind je naast het plenair programma, onder meer de moties, amendementen, het Europees Verkiezingsprogramma, de voordrachten namens het partijbestuur ten behoeve van de Eerste Kamer, Europees Parlement, het presidium en de nodige praktische informatie.

Natuurlijk kun je het nodige vuurwerk verwachten in de speeches van onze aanvoerders, de Jonge Socialisten én zal de partijleider van onze Duitse zusterpartij, Andrea Nahles, ons toespreken. Bovenop een fraai plenair gedeelte, hebben we ook een mooi wandelgangenprogramma. De Foundation Max van der Stoel, het Centrum voor Lokaal Bestuur, het Rode Nest (dé werkgroep over ledendemocratie) onze netwerken en natuurlijk onze enthousiaste Bossche afdeling en het Brabantse gewest, verzorgen hier interactieve en vooral actiegericht en inspirerende sub-sessies en workshops (meer informatie hierover volgt binnenkort).

Want we werken niet alleen toe naar verkiezingen, maar zijn ook hard bezig om met elkaar een vereniging in actie te worden. Waarbij we naast mensen staan, luisteren en ophalen waar zij van dromen en wakker liggen en met onze idealen dit weten te vertalen naar politieke actie.

Hierbij nodigen wij jou uit mee te doen – en denken, samen met al die 43.000 andere leden. Want jouw ideeën, creativiteit en energie zijn nodig!

Natuurlijk komt daar nog veel meer bij kijken en op het congres vertel ik je daar graag meer over.

Ik heb er ongelooflijk veel zin in, jij ook? Ik hoop je te zien op 19 januari in Den Bosch.

Met vriendelijke groet,

Nelleke Vedelaar

Voorzitter Partij van de Arbeid

Congresprogramma

Ochtend	
10:00 - 10.15	Opening
10:15 – 11:15	Moties, verkiezing presidium en besluit over PES-delegatie
11:15 – 11:30	Herdenking overledenen
11:30 - 12:15	Vaststelling lijsten EK & EP
12:15 - 12:30	Presentatie kandidaten EK & EP
12:30 - 12:45	Speech Andrea Nahles (SPD)
Lunchpauze en campagneactie PvdA Den Bosch	
14:15 – 14:30	Knallende heropening door JS
14:30 – 15:30	Vaststelling verkiezingsprogramma EP & behandeling amendementen
15:30 - 15:45	Speech Nelleke Vedelaar
15:45 – 16:00	Speech Frans Timmermans
16:00 – 16:45	Club Rood over Provinciale Staten / Waterschap / EK, met o.a. Mei Li Vos, lijsttrekker Provinciale Staten en Waterschappen
16:45 – 17:00	Speech Lodewijk Asscher
17:00	Afsluitende borrel

Routebeschrijving / praktische informatie

Het PvdA congres wordt dit jaar gehouden op zaterdag 19 januari 2019 in congrescentrum 1931 in 's-Hertogenbosch. Voor een routebeschrijving, zie onder.

Congrescentrum 1931 bevindt zich op de **Oude Engelseweg 1, 5222 AA Den Bosch.**

Op zaterdag kun je vanaf 9.30 uur terecht bij de congreslocatie, het programma start om 10.00 uur. Op de locatie zijn er lunchgelegenheden beschikbaar en kunt u alleen afrekenen met de pin. Op het terrein kan, tegen een beperkte vergoeding, geparkeerd worden. U kunt bij de entree voor 8 euro uitrijkaarten kopen voor de parkeerplaats.

Tijdens het congres zal een gebarentolk aanwezig zijn bij het plenaire programma. Er is kinderopvang aanwezig. Als u hiervan gebruik wilt maken kunt u dit aangeven in het aanmeldformulier.

Per auto

1931 Congrescentrum 's-Hertogenbosch is per auto eenvoudig te bereiken. Vlak bij de snelweg en ligt op ongeveer 1 uur rijden van Apeldoorn, Amsterdam, Den Haag, Bergen op Zoom, Venlo, Roermond, Rotterdam en Antwerpen.

Parkeren

1931 beschikt over voldoende parkeergelegenheid. Uitrijkaarten kosten 8 euro. Er zijn zeker 400 parkeerplekken voor de deur en het aantal wordt makkelijk uitgebreid door de combinatie met de parkeerplaatsen van de Brabanthallen, tot 4.000! Daarnaast beschikt 1931 over 4 elektrische oplaadpunten voor uw auto of fiets. Wanneer u aan komt rijden over het parkeerterrein vindt u de laadpalen na de toren aan de linkerkant.

Let op: bij 1931 is het niet mogelijk om met contant geld af te rekenen. 1931 is een pin-only locatie.

Per openbaar vervoer

1931 bevindt zich op ongeveer 10 minuten loopafstand van Centraal Station 's-Hertogenbosch. U dient daarbij de stationsuitgang Paleiskwartier/Brabanthallen te nemen en het bord "Brabanthallen" te volgen. Na ongeveer 9 minuten ziet u op het kruispunt de toren van 1931 Congrescentrum Brabanthallen. Onderaan deze toren bevindt zich de hoofdentree van 1931.

Taxi

Vanaf begin 2016 gelden binnen de gemeente 's-Hertogenbosch nieuwe regels voor straattaxivervoer. Alleen chauffeurs die in het bezit zijn van het Bossche kwaliteitskeurmerk BTx mogen taxivervoer op de openbare weg aanbieden. Om voor het keurmerk in aanmerking te komen, moeten taxi's en taxichauffeurs aan kwaliteitseisen voldoen. Deze eisen zorgen voor een eerlijke behandeling van u als passagier en voor de kwaliteit en veiligheid van het taxivervoer. Dit betekent ook dat er alleen nog taxi's met het BTx keurmerk op het terrein van 1931 Congrescentrum Brabanthallen mogen.

Ledendemocratie

Tot nu toe: LedenKamer en Stemlokaal

Via de LedenKamer en de voorcongressen was het van vrijdag 2 november tot en met zaterdag 15 december mogelijk moties in te dienen en amendementen in te dienen op het Europees verkiezingsprogramma. De voorstellen met voldoende steun zijn aan onze leden voorgelegd in het Stemlokaal. De stemming liep t/m 28 december. N.a.v. de uitslag van het Stemlokaal doet het presidium een voorstel voor de afhandeling van de moties en amendementen.

Wat staat er te gebeuren: actuele moties en het congres

Voor het indienen van actuele moties (moties die door de actualiteit niet eerder ingediend hadden kunnen worden) opent de LedenKamer opnieuw op vrijdag 4 januari 2019 om 10.00 uur t/m maandag 14 januari 10.00 uur. De actuele moties met minstens 100 steunbetuigingen worden in het Stemlokaal voorgelegd aan onze leden. Het Stemlokaal is geopend van dinsdag 15 januari 23.59 uur t/m vrijdag 18 januari 10.00 uur.

Op 19 januari 2019 vindt het congres plaats. Je kunt zowel op het congres als thuis op de bank meestemmen via de digitale stemomgeving PvdAstemt.nl.

Hoe werkt digitaal stemmen: PvdAstemt

PvdAstemt.nl is de digitale stemomgeving van de PvdA. Het is een website waarvoor elk PvdA-lid voorafgaand aan het congres een persoonlijke link en inlogcode ontvangt per e-mail. Let op, dit is een andere inlogcode dan voor 'Mijn PvdA'. PvdAstemt is voor alle leden toegankelijk en werkt voor iedereen hetzelfde: zowel voor de congresbezoekers als voor de stemmers thuis.

Er wordt op twee verschillende manieren gestemd. Allereerst wordt er gestemd over (actuele) moties. Ook worden de lijsten voor de Eerste Kamer en het Europees Parlement vastgesteld. Dit zal in een stemming per plek plaatsvinden.

Om rekening mee te houden: praktische tips

Om digitaal te kunnen stemmen via PvdAstemt heb je een smartphone of tablet nodig. Het is van belang dat je een goed opgeladen smartphone of tablet meeneemt naar het congres. Vergeet niet om eventueel je oplader mee te nemen. Wie in het bezit is van een powerbank raden we aan om die (opgeladen) mee te nemen.

Moties

Motie 1: Motievolgsysteem weer actief

Deze motie komt voort uit het voorcongres dat het gewest Noord-Holland op 15 december 2018 hield.

De Partij van de Arbeid, in congres bijeen op 19 januari 2019 te 's-Hertogenbosch,

Overwegende:

- dat op congressen en politieke ledenraden moties worden aangenomen;
- dat de meeste moties een verzoek aan het partijbestuur inhoudt om zaken uit te voeren;
- dat van groot belang is dat leden de voortgang van de uitvoering van de motie kunnen volgen;

Constateerende:

- dat er vroeger een zogenaamd motievolgsysteem actief was;
- dat leden dit systeem via Mijn PvdA konden bekijken;
- dat daarin eenvoudig op moties gezocht kon worden;
- dat daarin de voortgang en status van de motie zichtbaar was;
- dat dit systeem niet meer beschikbaar is;
- dat daarom de voortgang en de status van de aangenomen moties niet meer duidelijk is voor de leden;
- dat dit voor de betrokkenheid van de leden geen goede zaak is;

verzoekt het Partijbestuur om een motievolgsysteem, toegankelijk via Mijn PvdA, weer beschikbaar te maken, waarmee leden kunnen bekijken welke moties ooit zijn aangenomen en hoe het met de uitvoering daarvan staat,

en gaat over tot de orde van de dag.

Reactie partijbestuur

De leden moeten inzicht hebben in de voortgang van aangenomen moties. Het motievolgsysteem zoals we dat hadden is, vanwege veranderingen in de software, niet langer beschikbaar. In plaats daarvan zal in januari in de Mijn-PvdA-omgeving inzichtelijk worden gemaakt hoe het gesteld is met de afhandeling van actuele moties.

Motie 2: Discussie met de leden

Deze motie komt voort uit het voorcongres dat het gewest Noord-Holland op 15 december 2018 hield.

De Partij van de Arbeid, in congres bijeen op 19 januari 2019 te 's-Hertogenbosch,

Overwegende:

- dat discussie met de leden over alles wat de partij aangaat, van groot belang is voor de partij én voor de leden;
- dat het juist van groot belang is dat leden hun mening over alles wat zich binnen en buiten de partij afspeelt kunnen geven;

Constateerende:

- dat op de laatste congressen de discussies met de leden in de zaal beperkt waren;
- dat bijvoorbeeld de discussie met de leden over de koers van partij breed gevoerd moet worden;

verzoekt het Partijbestuur de discussie met de leden over alles wat zich binnen en buiten de partij afspeelt te voeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Reactie partijbestuur

In haar plannen voor de toekomst "Positief Voorwaarts"*, onderschrijft en omarmt het partijbestuur het belang van de diverse inbreng en bijdragen van leden voor de inhoudelijke en actiegerichte koers van de partij. Een discussie over alles binnen en buiten de partij vindt het partijbestuur te ongericht. Graag lichten we toe waar onze inzet wel op gericht zal zijn en die tegemoet komt aan het belang van de inbreng van leden.

Toelichting

We zijn zuinig op onze ledendemocratie en vinden dat die kan groeien door, buiten de jaarlijkse congressen en ledenbijeenkomsten, ook op andere manieren leden en betrokkenen te betrekken bij de inhoudelijke keuzes en acties van onze partij. In het afgelopen jaar is daar ruimte voor geweest op het congres en op de ledendag in Groningen, maar ook in de actiecentra en diverse inhoudelijke bijeenkomsten over thema's als armoede, de toekomst van werk, onderwijs, wonen, pensioenen, Sociale Werkbedrijven, etc.

Daar gaan we mee door. Onze kleinere professionele organisatie vraagt om focus en keuzes maken. Daarbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

- De werking van de ledendemocratie en de technische toepassingen worden geëvalueerd en van nieuwe aanbevelingen voorzien;
- Minimaal tweemaal per jaar kunnen leden het recht tot het indienen van moties en amendementen toepassen via een congres of een ledenbijeenkomst;
- Via regionale actiecentra werken we aan politieke acties op basis van onze idealen en de verhalen van mensen;
- We organiseren inhoudelijke bijeenkomsten waarin we met elkaar spreken over de sociaaldemocratische antwoorden op de vraagstukken van deze tijd.

* zie achterin deze bundel: blz 53.

Motie 3: Politieke Ledenraad

Deze motie komt voort uit het voorcongres dat het gewest Noord-Holland op 15 december 2018 hield.

De Partij van de Arbeid, in congres bijeen op 19 januari 2019 te 's-Hertogenbosch,

Overwegende:

- dat sinds 2017 er geen Politieke ledenraden meer zijn geweest;
- dat de politieke ledenraad er is voor de open en regelmatige dialoog tussen fractieleden en leden;
- dat de politieke ledenraad gevraagd en ongevraagd advies geeft aan de fracties in de Eerste en Tweede Kamer, de PvdA-delegatie in het Europees Parlement en het partijbestuur over de politieke koers van de partij tussen de congressen door;

Constaterende:

- dat het niet organiseren van een politieke ledenraad in strijd is met de statuten en reglementen van de partij;
- dat het niet organiseren van een politieke ledenraad de dialoog tussen de fractieleden en de leden sterk bemoeilijkt wordt;
- dat de dialoog en het debat tussen fractieleden en leden van belang is;
- dat die dialoog naast fysieke bijeenkomsten ook met digitale middelen gestimuleerd kan worden;

verzoekt het Partijbestuur om conform de statuten en reglementen in 2019 weer politieke ledenraden organiseren om zodoende de inbreng van de leden te waarborgen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Reactie partijbestuur

Het partijbestuur wil graag, naast congressen en ledenbijeenkomsten, op nieuwe manieren leden betrekken bij inhoudelijke discussies en politieke actie. Dat betekent dat we keuzes moeten maken, met een kleinere organisatie en beperktere middelen. In 2019 is de evaluatie van de ledendemocratie voorzien. Dit zal, onder aanvoering van het presidium en in afstemming met Rode Nest en werkgroep ledendemocratie, plaatsvinden. Op basis daarvan zullen verbetervoorstellen en mogelijke statutaire wijzigingen plaatsvinden en voorgelegd worden aan de leden.

Op dit moment hebben we geen ruimte om drie politieke ledenraden te organiseren per jaar. Wel zetten we in op het waarborgen van de inbreng van onze leden en het kunnen toepassen van het ledenrecht. In het afgelopen jaar is daar ruimte voor geweest op het congres en op de ledendag in Groningen, maar ook in de actiecentra en diverse inhoudelijke bijeenkomsten over thema's als armoede, de toekomst van werk, onderwijs, wonen, pensioenen, Sociale Werkbedrijven, etc.

Daar gaan we mee door. Onze kleinere professionele organisatie vraagt om focus en keuzes maken. Daarbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

- De werking van de ledendemocratie en de technische toepassingen worden geëvalueerd en van nieuwe aanbevelingen voorzien;
- Minimaal tweemaal per jaar kunnen leden het recht tot het indienen van moties en amendementen toepassen via een congres of een ledenbijeenkomst;
- Via onder meer regionale actiecentra werken we aan politieke acties op basis van onze idealen en de verhalen van mensen;
- We organiseren inhoudelijke bijeenkomsten waarin we met elkaar spreken over de sociaaldemocratische antwoorden op de vraagstukken van deze tijd.

Motie 4: Ledeninbreng

Deze motie komt voort uit het voorcongres dat het gewest Noord-Holland op 15 december 2018 hield.

De Partij van de Arbeid, in congres bijeen op 19 januari 2019 te 's-Hertogenbosch,

Overwegende:

- dat het lidmaatschap van de PvdA geen vanzelfsprekendheid is. Mensen sluiten zich als lid aan omdat het lidmaatschap op dat moment iets aantrekkelijks te bieden heeft. Bijvoorbeeld omdat het aansluit bij de waarden waarvoor ze staan en ze met anderen hierover in gesprek willen. Ze sluiten zich in principe voor langere tijd aan. Samen werken aan de gemeenschappelijke idealen;
- dat leden na verloop van tijd wegens of de baten nog steeds in verhouding staan tot de materiële of immateriële kosten die hier tegenover staan;
- dat je de betrokkenheid van de leden zult moeten blijven vasthouden. Zij moeten weten en voelen dat ze gewaardeerd worden als lid;
- dat bij je aanpak om dat voor elkaar te krijgen, je er rekening mee moet houden dat de tijd die mensen aan het lidmaatschap willen besteden beperkt is;
- dat he bij je aanpak om dat voor elkaar te krijgen, je er voortdurend van bewust moet zijn en er dus ook rekening mee moeten houden dat:
- de tijd die mensen aan het lidmaatschap willen besteden in de regel beperkt is, maar dat ze desondanks toch ook wat voor de partij willen doen;
- dat alleen zenden van informatie naar leden niet voldoende is (dat is passief), je moet als bestuur (en volksvertegenwoordiger) bij leden juist ook informatie en kennis ophalen;
- leden willen hun mening geven over zaken die spelen en als je daarbij ook nog rekening houdt met hun specifieke interesses en kennisgebieden, kun je daar als bestuur juist optimaal van profiteren.
- als je leden d.m.v. een adequate terugkoppeling laat weten dat hun mening gewaardeerd wordt, stijgt daarmee voor hen het gevoel van er bij horen en dat is meestal één van de redenen waarom men lid is geworden. En een lid dat zich gewaardeerd voelt, zal niet zo snel het lidmaatschap opzeggen;

Concluderende:

- dat er momenteel te weinig aan de bovenbeschreven ledenbinding wordt gedaan;
- dat het partijbestuur wel in woorden leden wil betrekken, maar dat dit onvoldoende concreet wordt;

verzoekt het Partijbestuur er voor te zorgen dat de leden hun kennis en vaardigheden actief kunnen inbrengen voor de partij. Dit moet niet bij woorden blijven, maar een concreet actieplan te worden,

en gaat over tot de orde van de dag.

Reactie partijbestuur

Het partijbestuur onderschrijft de oproep van motie 4. Haar plannen voor de toekomst "Positief Voorwaarts"* zal ze concreet vertalen naar acties en daar verantwoording over afleggen.

Motie 5: Thuis stemmen

Deze motie komt voort uit het voorcongres dat het gewest Noord-Holland op 15 december 2018 hield.

De Partij van de Arbeid, in congres bijeen op 19 januari 2019 te 's-Hertogenbosch,

Overwegende:

- dat de laatste jaren het mogelijk is dat leden bij congressen vanuit het huis (of welke locatie dan ook) de discussies online (via een live streamverbinding) kunnen volgen en online (via pvda.stemt.nl) meestemmen bij moties e.d.;
- dat dit een belangrijk onderdeel is in de ledendemocratie van de PvdA;

Concluderende:

- dat voor de afdelingen en gewesten die mogelijkheid niet bestaat;
- dat ook voor de ledendemocratie lokaal dit een belangrijk onderdeel is;

verzoekt het Partijbestuur te faciliteren dat afdelingen en gewesten ook over de mogelijkheid van thuis stemmen kunnen beschikken,

en gaat over tot de orde van de dag.

Reactie partijbestuur

Het stemmen op afstand was een belangrijk onderdeel van de resolutie Ledendemocratie. Dat is voor de congressen en politieke ledenraden gerealiseerd met PvdAstemt.nl. Dat systeem vraagt om online streaming van de bijeenkomst, omdat leden op die manier ook de argumenten kunnen horen die gewisseld worden. Met het aanbieden van een livestream en een goed beveiligde online stemomgeving zijn relatief hoge kosten gemoeid. De vraag is of die kosten opwegen tegen het bereik bij een gewestelijke vergadering of afdelingsvergadering. Gewesten en afdelingen zouden gebruik kunnen maken van dit systeem, maar de kosten moeten dan door henzelf worden gedragen. Het gebruik van systemen die het Rode Nest aanbiedt, lijkt beter praktisch inzetbaar, omdat dat voorziet in een enquête vooraf en niet in een relatief dure livestream.

* zie achterin deze bundel: blz 53.

Motie 6: Een veilig Europa door basisinkomen

Indiener(s): Gerard van Oosterhout en Hans Lindeijer

Armoede blijkt dé grote bedreiging te zijn van onze stabiliteit. De PvdA wil daarom voor alle Europeanen een basisinkomen. Dat is de krachtigste oplossing om vertrouwen en vooruitgang te krijgen.

- De Partij van de Arbeid, in congres bijeen op 19 januari 2019,
- Constaterende dat: Armoede blijkt dé grote bedreiging van onze stabiliteit te zijn.
- Verzoekt daarom de PES al het mogelijke te doen zodat alle Europeanen een basisinkomen krijgen.
- Dat is de krachtigste oplossing om vertrouwen en vooruitgang te krijgen.
- Te beginnen door dit in het PES-verkiezingsprogramma op te nemen
- Een veilig Europa door basisinkomen voor alle Europeanen

Reactie partijbestuur

Naar aanleiding van de motie op het congres van juni 2018 is het partijbestuur in gesprek met de indieners over een breder debat binnen de PvdA over het basisinkomen. Een basisinkomen op Europees niveau heeft verstrekking gevolgen en vraagt om een grondige analyse en overeenstemming, eerst binnen onze Partij

Motie 7: Financiële paragraaf

Indiener(s): Michael Jurriaans (namens afdeling Zoetermeer)

De Partij van de Arbeid, in congres bijeen op 19 januari 2019 te Arnhem,

Overwegende dat:

- Er steeds meer onderwerpen aan de Europese agenda worden toegevoegd;
- Er steeds meer noodzaak is tot samenwerking tussen de lidstaten;
- Het verkiezingsprogramma ook voorstellen voor nieuw beleid bevat;
- Het verkiezingsprogramma ook voorstellen bevat die leiden tot wijziging of verhoging of verlaging van Europese subsidieprogramma's;
- Het verkiezingsprogramma voorstellen bevat die leiden tot zowel verhoging als verlaging van de inkomsten van de EU;
- Het onduidelijk is of het verkiezingsprogramma ertoe leidt dat per saldo het EU-budget verhoogd of verlaagd zal worden;
- In het verkiezingsprogramma geen duidelijk standpunt wordt ingenomen over de hoogte van de bijdrage van Nederland;
- Een hogere bijdrage van Nederland niet op voorhand wordt uitgesloten,

Verzoekt het Partijbestuur om

- Een financiële paragraaf aan het verkiezingsprogramma toe te voegen waarin uitspraken worden gedaan over de omvang en financiering van het EU-budget, waarbij een wijziging van de subsidies en waarbij een hogere afdracht van Nederland en andere landen niet wordt uitgesloten.

En gaat over tot de orde van de dag.

Reactie partijbestuur

Het EU budget wordt vastgesteld in onderhandeling tussen 27 lidstaten en het Europees Parlement. Een financiële paragraaf toevoegen aan het verkiezingsprogramma is dan ook niet zo zinvol. De PvdA is wel bereid het EU budget te verhogen mits geld aan onze prioriteiten als klimaat, migratie en sociale cohesie nuttig wordt besteed.

Motie 8: LHBTI

Indiener(s): Jan Beugelaar en Leon Hombergen

Inleiding

“In iedere strijd voor gelijkheid, mag het gevecht nooit alleen overgelaten worden aan diegenen die het slachtoffer van ongelijkheid zijn” aldus Frans Timmermans bij de opening van het jaarcongres van ILGA Europa.

Op 16 juni 2017 heeft de PES Presedency de PES LGBTI Roadmap goedgekeurd.

“Als een Europese partij, en als een familie van nationale partijen, hebben de PES en de leden de verplichting te werken aan het opheffen van alle inbreuken op de mensenrechten van LGBTI personen. (LGBTI = Lesbische-, Gay-, Bisexuele-, Transgender- en Intersexe personen). Als sociaal-democraten hebben we de morele verplichting het voorbeeld te geven, als leiders van de progressieven in Europa”.

Het document gaat niet alleen over het Europese niveau van de weg naar gelijkheid voor alle inwoners, maar spreekt ook nadrukkelijk over wettelijke en politieke doelen op nationaal niveau. Ook formuleert het document doelstellingen voor de aangesloten partijen.

Het document is te vinden op de website van het Roze netwerk : www.pvda.nl/rozenetwerk.

Met deze motie verankert de Partij van de Arbeid de inclusiviteit van alle mensen in onze sociaal democratische partij.

Motie

Het congres van de Partij van de Arbeid, in vergadering bijeen op datum in plaats,

Overwegende

- dat mensenrechten universeel en ondeelbaar zijn.
- dat deze rechten gelden voor alle mensen, ongeacht hun eigenschappen, inclusief seksuele oriëntatie, gender identiteit, gender expressie en seks kenmerken dat LGBTI personen in Europa, en Nederland, steeds vaker te maken krijgen met homofobie, transfobie en andere vormen van haat en intolerantie
- dat de PvdA als sociaal democratische partij het voorbeeld moet zijn van een inclusieve gelijkwaardige partij dat de LGBTI Roadmap van de PES richtlijnen aan onze partij geeft om inclusiviteit van LGBTI personen te waarborgen

Spreekt uit

- Wij ondersteunen het Roze Netwerk als netwerk van onze partij, inclusief de deelname van het netwerk aan Rainbow Rose.
- De PvdA onderhoudt een open dialoog met LGBTI-maatschappelijke organisaties.
- De PvdA spreekt zich uit tegen en reageert op alle vormen van haat en het verdelen van onze maatschappij.
- Wij vragen het bestuur richtlijnen te ontwikkelen voor een inclusieve interne partijcultuur.
- Gericht op een veilige ruimte op partijbijeenkomsten en evenementen, zichtbaarheidsmechanismen en rapportageprocessen om mogelijke discriminatie-incidenten aan te pakken.
- De partij bevordert zichtbaarheid en is solidair met de LGBTI beweging in Europa en de wereld. Deelname en inbreng in relevante LHBTI-acties moeten worden als vanzelfsprekend beschouwd.

en gaat over tot de orde van de dag.

Reactie partijbestuur

Het belang van een actieve deelname van de partij in LGBTI-organisaties en solidariteit met de LGBTI-beweging in Europa is evident. De PvdA is een inclusieve partij en wil een veilige omgeving bieden aan alle leden en bondgenoten. Het partijbestuur heeft vernomen dat het Roze Netwerk graag een voorstel wil uitwerken voor richtlijnen in de partij. Daarover wil het partijbestuur graag in gesprek met het Roze Netwerk.

Motie 9: Ledendemocratie

Indiener(s): Gerard Bosman

De PvdA, in congres bijeen op 19 januari 2019 te 's-Hertogenbosch, Constatende dat de resolutie ledendemocratie van het congres op 17 en 18 januari 2015 op een aantal onderdelen nog steeds niet, respectievelijk niet meer, ten uitvoer is gebracht, te weten:

- “Er een online platform komt. Hier ontmoeten leden elkaar voor meningsvorming. Dit is de plaats waar concept-onderwerpen en amendementen worden bediscussieerd. Alle PvdA leden kunnen onder eigen naam hieraan deel nemen. Tevens kunnen leden zelf onderwerpen op het online platform posten. Het online platform heeft tevens open en besloten groepen. In de toekomst mogelijk ook sympathisanten”;
- “Er regionale voorcongressen komen ter voorbereiding van het congres: dit zijn ronde tafel bijeenkomsten waar leden de agenda van het congres voorbereiden. Per gewest wordt een regionaal voorcongres georganiseerd. Gewesten kunnen dat eventueel samen doen”;

Constatende dat het partijbestuur en/of presidium ook op een aantal andere onderdelen reglementaire taken niet uitvoert, in het bijzonder

- Het bijhouden van een register waarin de stand van zaken wordt gegeven over de uitvoering van aangenomen besluiten, moties en voorstellen
- Het publiceren van de agenda en de besluiten van de vergaderingen van het partijbestuur (art. 10 lid 15 statuten),
- Het tenminste driemaal per jaar organiseren van een politieke ledenraad (art. 4.3 lid 5 huishoudelijk reglement),
- • Het zorgdragen voor een systeem door middel waarvan alle leden andere leden via e-mail kunnen bereiken, waarbij personen in dat systeem in elk geval vindbaar moeten zijn op basis van naam, afdeling en functie in of namens de partij (art. 1.32, lid 3 huishoudelijk reglement);

Constatende dat bij de laatste politieke ledenraad geen communicatie heeft plaatsgevonden over het niet openen van de stemkamer, over het wijzigen van de agenda en de redenen daarvoor, en over waarom niet de toezegging aan het congres is uitgevoerd om bij lage aantallen ondersteuning bij alle voorstellen in de ledenkamer de normen daarvoor te verlagen,

Constatende dat de participatie van leden in de digitale ledenkamer en stemkamer zeer teleurstellend is,

Constatende dat partijbijeenkomsten steeds meer het karakter hebben van bijeenkomsten waarin interactie en besluitvorming door leden niet of zeer minimaal kunnen plaatsvinden,

Constatende dat van de op het congres in het leven geroepen permanente werkgroep ledendemocratie niets meer is vernomen,

Constatende dat initiatieven van onder op van Het Rode Nest wel in geslaagd zijn om grote percentages leden te betrekken bij digitale politieke discussie en besluitvorming, maar dat dit initiatief niet ingezet wordt bij de landelijke ledendemocratie,

Van oordeel dat hiermee materieel zo de beoogde ledendemocratie steeds meer uitgehold dreigt te worden,

Besluit

1. Het partijbestuur op te dragen de uitvoering van reglementen en statuten en de besluiten van het congres over de ledendemocratie in het vervolg onverkort uit te voeren;
2. Het partijbestuur nadrukkelijk uit te nodigen de leden meer te betrekken bij de besluitvorming in de partij, met voldoende ruimte voor interactie, een duidelijk besluitvormingstraject en een herkenbare verwerking van de gegeven inbreng van de leden, waarbij ook de landelijke netwerken en andere initiatieven van onder op beter gepositioneerd te worden;
3. Het partijbestuur bij de vormgeving van het systeem voor leden om elkaar te kunnen mailen uit te gaan van een opt-out systeem;
4. De werkgroep ledendemocratie in samenwerking met Het Rode Nest te verzoeken een voorstel te doen ter verbetering van de participatie van leden bij de ledendemocratie in onze partij;
5. Dit voorstel te bespreken op een aparte politieke ledenraad voor de zomer van 2019.

En gaat over tot de orde van de dag.

Reactie partijbestuur

In 2019 is de evaluatie van de ledendemocratie voorzien. Dit zal, onder aanvoering van het presidium en in afstemming met Rode Nest en werkgroep ledendemocratie, plaatsvinden. Op basis daarvan zullen verbetervoorstellen en mogelijke statutaire wijzigingen plaatsvinden en voorgelegd worden aan de leden. Met de reglementscommissie kijken we in de eerste helft van 2019 naar aanpassingen die statutair nodig zijn door nieuwe inzichten, of passend bij een veranderende organisatiekracht en inzet van middelen.

Daarnaast wil het partijbestuur graag benadrukken dat ze, naast congressen en ledenbijeenkomsten, op nieuwe manieren, leden wil betrekken bij inhoudelijke discussies en politieke actie. Dat betekent dat we keuzes moeten maken, met een kleinere organisatie en beperktere middelen. Op dit moment hebben we geen ruimte om drie politieke ledenraden te organiseren per jaar. Wel zetten we in op het waarborgen van de inbreng van onze leden en het kunnen toepassen van het ledenrecht.

In het afgelopen jaar is daar ruimte voor geweest op het congres en op de ledendag in Groningen, maar ook in de actiecentra en diverse inhoudelijke bijeenkomsten over thema's als armoede, de toekomst van werk, onderwijs, wonen, pensioenen, Sociale Werkbedrijven, etc.

Daar gaan we mee door. Onze kleinere professionele organisatie vraagt om focus en keuzes maken. Daarbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

- De werking van de ledendemocratie en de technische toepassingen worden geëvalueerd en van nieuwe aanbevelingen voorzien;
- Minimaal tweemaal per jaar kunnen leden het recht tot het indienen van moties en amendementen toepassen via een congres of een ledenbijeenkomst;
- Via onder meer regionale actiecentra werken we aan politieke acties op basis van onze idealen en de verhalen van mensen;
- We organiseren inhoudelijke bijeenkomsten waarin we met elkaar spreken over de sociaaldemocratische antwoorden op de vraagstukken van deze tijd.

Motie 10: Pensioenakkoord

Indiener(s): Gerard Bosman

De PvdA in congres bijeen op 19 januari 2019 te Den Bosch, Constatende dat het kabinet de totstandkoming van een rechtvaardig pensioenakkoord blokkeert en dat daardoor verslechtering in ons pensioen door gaan,

Van mening dat in een pensioenakkoord tenminste geregeld moet zijn:

- Tijdelijke bevrozing van de pensioenleeftijd op 66 jaar en structurele halvering van de koppeling van de stijging van de levensverwachting aan die van de pensioenleeftijd;
- Een collectieve gefinancierde regeling voor een vroegere pensioenleeftijd voor laag opgeleiden/lage inkomens/zware beroepen, die een aanzienlijk lagere levensverwachting kennen en ook nog eens langer premie betalen;
- Een verplichte deelname van zzp-ers, flexwerkers, uitzendkrachten, werknemers die nu geen aanvullend pensioen opbouwen aan een collectief aanvullend pensioen;
- Een behoud van de collectieve solidariteit in ons aanvullend pensioen, ook tussen generaties en dus inclusief een doorsneepremie;
- Een systeem waarbij in normale omstandigheden en bij normale rendementen meer zekerheid is voor indexering van de aanvullende pensioenen voor iedere generatie, en geen kortingen – onder meer gekoppeld aan meer regulering van de risico's die pensioenfondsen mogen nemen en daarmee corresponderende verlaging van vermogensbeheerkosten;

Roept onze Tweede Kamerfractie op geen steun te geven aan voorstellen die hieraan niet voldoen en roept het partijbestuur op om steun te geven aan maatschappelijke acties voor een beter pensioenakkoord, o.m. van het FNV,

En gaat over tot de orde van de dag.

Reactie partijbestuur

De fractie is de afgelopen periode samen met de FNV en andere bondgenoten opgetrokken in onze strijd voor een goed pensioen. Die strijd zetten we graag door, want een doorbraak is nodig. Voor jong en oud, voor werknemers en zelfstandigen. Voor al die mensen die willen rekenen op een onbezorgde oude dag. Wij willen net als de indieners dat het straks mogelijk wordt om eerder te stoppen met werk, dat er meer gebeurt voor zware beroepen, dat de een-op-een koppeling met de levensverwachting wordt losgelasten, eerdere indexatie, dat de collectiviteit wordt behouden en, dat ook zelfstandigen en flexwerkers kunnen rekenen op een goed pensioen. Wij zullen hierin samen blijven optrekken met de FNV. De huidige formulering van de motie om 'geen steun te geven aan voorstellen die hieraan niet voldoen' drijft echter mogelijk een wig tussen onze positie en die van de vakbeweging en dat willen we juist voorkomen. We werken zeer nauw samen met vakbeweging en we zijn aanwezig, solidair en zichtbaar bij vrijwel alle acties van de vakbeweging.

Motie 11: Leenstelsel

Indiener(s): Gerard Bosman en Roberto Kist

De leden van de Partij van de Arbeid, in congres bijeen op 19 januari:

Constatende dat:

- Gelijke kansen in het onderwijs één van de belangrijkste idealen van de sociaaldemocratie is.
- Onderwijs geen rendementsinvestering is maar een recht voor iedereen.

Overwegende dat:

- Het leenstelsel jongeren afschrikt om te gaan studeren en het beste uit zichzelf te halen.
- Jongeren die bekend zijn met armoede en schulden een extra drempel ervaren om te gaan studeren.
- Roept het bestuur en de Kamerfractie op:
- Te erkennen dat het leenstelsel zorgt voor kansenongelijkheid.
- Een sociaaldemocratisch alternatief te ontwerpen voor onderwijsfinanciering die van onderwijs weer een recht maakt voor iedereen.

Reactie partijbestuur

Wij delen de mening dat gelijke kansen in het onderwijs één van onze belangrijkste idealen is. Zeker zijn van een mooie toekomst, dat willen wij immers allemaal. Het idee achter het leenstelsel is dat de bouwvakker niet voor de opleiding van de advocaat hoeft te betalen. De opbrengsten van de maatregel moeten in het onderwijs worden geïnvesteerd. Bij de introductie van het leenstelsel hebben wij heldere en strikte voorwaarden gesteld wat betreft zowel toegankelijkheid als kwaliteit van ons hoger onderwijs. Wij blijven ons daar onverminderd voor inzetten.

De cijfers over het leenstelsel en toegang tot hoger onderwijs zijn nu niet eenduidig. Uit de laatste Monitor Beleidsmaatregelen Hoger Onderwijs van afgelopen juni blijkt dat het aantal mensen dat gaat studeren nog altijd toeneemt (met 7 procent tussen 2016 en 2017). Het is momenteel nog te vroeg om conclusies te trekken over specifieke effecten van het leenstelsel op verschillende groepen scholieren en studenten.

Desalniettemin delen wij het belang van en zorgen over de toegankelijkheid van ons hoger onderwijs. Wij zullen de effecten van het leenstelsel daarom blijven monitoren. Als de toegankelijkheid en kansengelijkheid in het onderwijs daadwerkelijk in het geding zijn door het leenstelsel, moeten wij dat bijstellen.

Motie 12: Debat stelselwijzigingen

Indiener(s): Gerard Bosman

De PvdA in congres bijeen op 19 januari 2019 in 's-Hertogenbosch, Van oordeel dat het een grote schande is dat er in een rijk land als het onze, zoveel armoede, problematische schulden en ongelijkheid is,

Van oordeel dat:

- De toenemende onzekerheid voor inkomen, werk en woning;
- De contraproductief werkende voorwaarde van zelfredzaamheid om in aanmerking te komen voor hulp;
- De structureel veel te lage niveaus van het sociaal minimum en de minimumlonen, vaak nog eens verder verlaagd met voordeurdelerskortingen;
- De steeds hogere individuele kosten voor huur, zorg, onderwijs en kinderopvang, die ten onrechte in plaats komen van collectieve financiering;
- De buitengewoon oneerlijk werking van het huidige belastingstelsel, dat de ongelijkheid vergroot tussen arm en rijk, tussen arbeid- en kapitaalinkomen, tussen huishoudens en het grootbedrijf en tussen woningbezitters en huurders, dat belastingontwijking door het grootkapitaal faciliteert;
- De onderliggende oorzaken zijn hiervan.

Van oordeel dat:

- Er fundamentele stelselwijzigingen nodig zijn op het terrein van werk- en inkomenszekerheid, van schuldpreventie, -hulpverlening en -sanering en van belastingen en sociale premies,

Verzoekt:

- Het partijbestuur, de fracties in Eerste en Tweede Kamer en de WBS een open, inspirerend debat te organiseren – met bijeenkomsten en digitale mogelijkheden, met inbreng van wetenschappers, professionals, politici en ervaringsdeskundigen – over deze stelselwijzigingen, uitmondend in een resolutie daarover ten behoeve van het congres eind 2019,

En gaat over tot de orde van de dag.

Reactie partijbestuur

Op meerdere terreinen worden al stelselwijzigingen besproken en geïnitieerd. Ook zijn er al inspirerende bijeenkomsten georganiseerd, met inbreng van wetenschappers, professionals, politici en ervaringsdeskundigen. Dat zullen we blijven doen. In juni is er een landelijke bijeenkomst over armoede. Het resultaat van die bijeenkomst moet worden afgewacht. Dan kijken we wat de beste vervolgstap is. Het partijbestuur vindt het niet nodig om ons uit te spreken over welke vorm en welk platform stelselwijzigingen precies moeten krijgen, en daarin is deze motie met de passage "uitmondend in een resolutie" wat ons betreft te beperkend.

Motie 13: Energietransitie

Indiener(s): Gerard Bosman (met steun PvdA Duurzaam en PvdA werkgroep huurders)

Het congres in vergadering bijeen op 19 januari te Den Bosch, Gelet op het feit dat begin dit kalenderjaar in de Tweede Kamer besluitvorming plaatsvindt over een Klimaatakkoord voor de periode tot 2030,

Gelet op de grote zorgen dat de voorstellen van dit kabinet niet leiden tot een eerlijke verdeling van lusten en lasten van de noodzakelijke energietransitie,

Roept onze Tweede Kamerfractie op om alleen in te stemmen met deze voorstellen als voldaan wordt aan:

- De eis dat lage en middeninkomens (tenminste tot bijvoorbeeld anderhalf modaal) er door de energietransitie bij eigen duurzaam gedrag niet in besteedbaar inkomen op achteruit mogen gaan, met speciale aandacht voor de positie van huurders;
- De eis dat de baten van de energietransitie niet overwegend bij het grootbedrijf en hogere inkomens mogen terechtkomen;
- De eis dat er garanties moeten zijn dat mensen die hun baan verliezen door de energietransitie een een-op-een naar nieuw, passend en in arbeidsvoorwaardelijk opzicht gelijkwaardig werk worden begeleidt;

Roept onze Tweede Kamerfractie op om in gesprek met onze leden en met deskundigen alternatieven te ontwikkelen, liefst ook in linkse samenwerking, voor een zodanige energietransitie, waarbij zonder afbreuk te doen aan de ambities en het daarbij behorende tijdspad van de noodzakelijke energietransitie, er wel voldaan wordt aan bovengenoemde eisen,

En gaat over tot de orde van de dag.

Reactie partijbestuur

Deze inzet sluit goed aan bij de inzet van de fractie. In de linkse tegenbegroting met GroenLinks en SP voor 2019 hebben wij bijvoorbeeld opgenomen dat de energiebelasting voor huishoudens omlaag moet en dat grote vervuilers meer gaan betalen. Om ambitieuze klimaatdoelen te kunnen halen moet iedereen kunnen meedoen. Dat betekent dat de vervuiler betaalt, dat de overheid investeert in een schone economie en dat de rekening niet wordt neergelegd bij groepen die het al moeilijk hebben. Op die lijn gaat de fractie verder.

Motie 14: Visie zorgstelsel

Indiener(s): Gerard Bosman en Lewi Vogelpoel

Het congres van de Partij van de Arbeid in vergadering bijeen op 19 januari te Den Bosch,

Overwegende dat:

- Sluitingen en partiële ontmantelingen van ziekenhuizen ten koste gaan van de toegankelijkheid en de continuïteit van (goede) zorg. De ontsane chaos rond de meest recente sluitingen laten zien dat verantwoordelijkheden niet goed zijn vastgelegd en opnieuw bevestigen dat zorg geen markt kan zijn.
- De in een markt noodzakelijke hoge reserves, winstmarges, marketingkosten van zorgverzekeraars én zorginstellingen tot verspilling en inefficiënt gebruik van zorggelden leiden;
- De regels nu regionaal goede, effectieve en efficiënte samenwerking hinderen;
- De vergaande bureaucratisering goede zorg in de weg staat;
- Kostenbeheersing door individualisering van zorgkosten (premie, eigen bijdragen, eigen risico) de solidariteit in het zorgstelsel ondermijnt en tot ongezonde en uitzonderlijk kostbare zorgmijding leidt.
- De oplopende tekorten in de zorg aan gekwalificeerd personeel verontrustend zijn, waarbij zware, toenemende werkdruk leidt tot extra uitval en uitstroom;
- De enorme complexiteit van het zorgstelsel, met allerlei waterbedeffecten en slechte allocatie, met te veel verschillende regelingen, financieringsstromen en loketten, leidt tot onduidelijkheid en daarmee ineffectiviteit;
- Het PvdA congres zich eerder onder meer heeft uitgesproken voor een gesprek over deelname aan Nationaal Zorgfonds

Is van oordeel dat de sociaaldemocratie zo spoedig mogelijk een hernieuwde, samenhangende visie moet opstellen als alternatief. Is van oordeel dat zo'n visie gebaseerd moet zijn op de volgende uitgangspunten:

- Solidariteit, adequate toegankelijkheid en kwaliteit van de zorg;
- Noodzakelijke zorg, gericht op genezing en/of zoveel mogelijk behoud van kwaliteit van leven en een waardig, humaan sterven, is een publiek goed. Perverse effecten van een markt passen daar niet bij;
- Noodzakelijke zorg is een recht en moet met één regeling en één loket worden gefinancierd;
- Deze zorg wordt publiek en regionaal georganiseerd met een samenhangend, effectief en efficiënt aanbod van voorzieningen;
- Zorg wordt ingericht op basis van een niet blind, maar gewogen vertrouwen, in zorgverleners, patiënten en burgers en bij voorkeur in een coöperatieve organisatie zonder winstoogmerk. De rechtspositie van patiënten en cliënten wordt versterkt, onder meer door vrije keuze van behandelaar en bescherming van de privacy;
- De publieke zorg moet geheel solidair en dus collectief gefinancierd worden;

Verzoekt

- Het partijbestuur en de Tweede Kamerfractie een openbaar, open en inspirerend debat te starten met als doel een op basis van deze uitgangspunten een visie te ontwikkelen voor een toekomstbestendig zorgstelsel,
- Dit debat te organiseren in een linkse samenwerking met GL, SP en andere actieve partijen in het zorgveld zoals de FNV, Zorg in Actie, het Comité Vrije Artsenkeuze, in nauwe samenspraak met zorgmedewerkers, patiënten als ook andere deskundigen uit binnen- en buitenland.
- Over de voortgang en resultaten van dit debat periodiek aan de leden van onze partij te rapporteren,

En gaat over tot de orde van de dag.

Reactie partijbestuur

Het partijbestuur en de fractie onderschrijven de in de motie genoemde uitgangspunten voor een visie voor een toekomstbestendig zorgstelsel. De fractie is hierover nu al in debat met de regering door telkens te wijzen op de negatieve gevolgen van marktwerking in de zorg. Samen met andere partijen en deskundigen in de zorg wordt van gedachten gewisseld over de inhoud van een nieuw zorgstelsel. Dat regionaal georganiseerde en publiek gefinancierde zorg daarbij voorop staat is vanzelfsprekend.

Het Partijbestuur werkt tevens, samen met de fractie, WBS en CLB aan de procesuitwerking van de totstandkoming van een sociaaldemocratische agenda voor de toekomst. Een toekomstbestendig zorgstelsel en de (negatieve) werking van de markt zal daar zeker onderdeel van zijn, waarover we met leden en diverse partijen in gesprek zullen gaan.

Motie 15: Crisis Jemen

Indiener(s): Gerard Bosman en Carina Klamer

Overwegende dat:

Ongeveer 14 miljoen mensen lijden honger in Jemen en elke tien minuten sterft een kind. In een proxy-war vechten Iran en Saoedi Arabië om regionale dominantie over de hoofden heen van de bevolking van Jemen. Nederland heeft al aangeboden om beschikbaar te zijn als locatie voor vredesonderhandelingen over Jemen.

Roept op:

De PvdA zet zich in om in EU-verband tot een diplomatieke oplossing te komen ter beëindiging van de oorlog in Jemen. Tevens wil de PvdA dat Europa het voortouw neemt en erop toeziet dat er onmiddellijk en ruimhartig humanitaire hulp aan de noodlijdende bevolking in Jemen wordt verstrekt en dat de eerder aangenomen motie over een staakt-het-vuren in Jemen en een wapenembargo tegen Saoedi-Arabië wordt uitgevoerd.

En gaat over tot de orde van de dag.

Reactie partijbestuur

De tekst van deze motie onderschrijft en ondersteunt onze niet aflatende inzet.

Inmiddels heeft dit er onder meer toe geleid dat mede op Nederlands initiatief sancties ingesteld kunnen worden tegen verantwoordelijken die honger als wapen inzetten. Voor de humanitaire hulp heeft Nederland 21,8 miljoen euro beschikbaar, met speciale aandacht voor het grote probleem van ondervoeding of dreigende hongersnood. We doen alles wat binnen ons vermogen de oorlog in Jemen hoog op de agenda te houden en de uitvoering van de eerder aangenomen moties te bewerkstelligen.

Motie 16: Politieke ledenraad

Indiener(s): Francisca Drijver

Het congres van de Partij van de Arbeid, bijeen op 19 januari 2019 te 's-Hertogenbosch,

overwegende dat volgens de Statuten en Regelementen er minsten drie maal per jaar een Politieke Ledenraad moet plaatsvinden,

constaterende dat in het afgelopen jaar daar niet aan voldaan is, constaterende dat dit de ledendemocratie niet ten goede komt,

Verzoekt

het Partijbestuur dit jaar minsten drie Politieke Ledenraden te organiseren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Reactie partijbestuur

Het partijbestuur wil graag, naast congressen en ledenbijeenkomsten, op nieuwe manieren leden betrekken bij inhoudelijke discussies en politieke actie. Dat betekent dat we keuzes moeten maken, met een kleinere organisatie en beperktere middelen.

Mogelijke aanpassingen van de statuten zullen we voorleggen na de evaluatie van de ledendemocratie die voorzien is in 2019. Op dit moment hebben we geen ruimte om drie politieke ledenraden te organiseren per jaar. Wel zetten we in op het waarborgen van de inbreng van onze leden en het kunnen toepassen van het ledenrecht.

In het afgelopen jaar is daar ruimte voor geweest op het congres en op de ledendag in Groningen, maar ook in de actiecentra en diverse inhoudelijke bijeenkomsten over thema's als armoede, de toekomst van werk, onderwijs, wonen, pensioenen, Sociale Werkbedrijven, etc.

Daar gaan we mee door. Onze kleinere professionele organisatie vraagt om focus en keuzes maken. Daarbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

- De werking van de ledendemocratie en de technische toepassingen worden geëvalueerd en van nieuwe aanbevelingen voorzien;
- Minimaal tweemaal per jaar kunnen leden het recht tot het indienen van moties en amendementen toepassen via een congres of een ledenbijeenkomst;
- Via onder meer regionale actiecentra werken we aan politieke acties op basis van onze idealen en de verhalen van mensen;
- We organiseren inhoudelijke bijeenkomsten waarin we met elkaar spreken over de sociaaldemocratische antwoorden op de vraagstukken van deze tijd.

Verkiezingsprogramma voor de Europese Parlementsverkiezingen 2019

**Zeker van een eerlijk, vrij
en duurzaam Europa.**

Inleiding.

Meningsverschillen in Europa beslechten we aan de onderhandelingstafel. Een vaak moeizaam proces dat zich buiten het zicht van de meeste mensen voltrekt. We zien er wel eens beelden van op tv, lezen erover in de krant. Doodnormaal en doodsaai. Maar ook een klein wonder voor wie de Europese geschiedenis een beetje kent. Want tot zeventig jaar geleden werden de meeste meningsverschillen tussen Europese landen beslecht op het slagveld. Wie de oorlog wist te winnen, werd de baas. Tot de volgende oorlog. En gewone mensen betaalden de prijs met hun leven, hun bezit, hun welvaart, hun gezondheid.

De Europese Unie (EU) is niks anders dan een instrument in de handen van burgers en van landen om door samenwerking onderlinge tegenstellingen te overbruggen en uitdagingen die de macht van individuele landen te boven gaan, gezamenlijk van een antwoord te voorzien. Een beter instrument heeft de Europese geschiedenis nog niet voortgebracht. Waarmee niet gezegd is dat het perfect is. Verre van. Er moet nodig aan gewerkt worden om het beter te maken, aan te passen aan de eisen van deze tijd en van de toekomst, dichterbij de mensen te brengen voor wie het bedoeld is, beter toe te rusten om de grote uitdagingen die we op ons af zien komen van een goed antwoord te voorzien.

De EU is een instrument dat Europeanen ten dienste moet staan bij het beschermen en uitbouwen van wat wij waardevol vinden. Dat is in deze tijd geen eenvoudige opgave. De wereld verandert met een snelheid die de mensheid nog nooit heeft meegemaakt. De vierde industriële revolutie zal geen mens op aarde onberoerd laten en de wijze waarop wij werken, produceren, consumeren en met elkaar omgaan grondig veranderen. Sommige grootmachten zijn er op uit hun wil aan ons op te leggen of ons zodanig te verzwakken dat we niks meer te vertellen hebben. Moeder Aarde heeft de grenzen bereikt van wat zij van de mensheid kan dragen als de mensheid haar niet heel snel beter gaat behandelen. Klimaatverandering is geen sprookje, het is harde werkelijkheid. Onze oceanen dreigen in plastic te stikken, de luchtvervuiling vormt een steeds grotere bedreiging voor onze gezondheid. Er is echt plaats voor een eerlijk en fatsoenlijk leven, maar dan moeten we wel anders gaan leven, meer met elkaar rekening houden en ophouden eindige grondstoffen te verbrassen. Ook andere uitdagingen zijn zo groot dat het moed vraagt ze aan te pakken. Migratie is een wereldwijd fenomeen dat om een wereldwijde aanpak vraagt, omwille van de mensen die elders een beter leven zoeken, zowel als de mensen die wonen op de plaatsen van aankomst. En al die grote veranderingen gaan gepaard met grotere onveiligheid door terrorisme en georganiseerde misdaad. Gaat Europa die verandering mede vormgeven, samen met andere wereldmachten? Of verschansen we ons achter de dijken en laten de wereld van morgen over aan grootmachten buiten Europa? Zoeken we de oplossing in samenwerking of in confrontatie?

De PvdA kiest onverkort voor samenwerking. Omdat wij ervan overtuigd zijn dat alleen zo de uitdagingen van een antwoord kunnen worden voorzien dat tegemoet komt aan de waarden waar wij voor staan. Dat betekent dat je voor elkaar zorgt, eerlijk deelt, mensen de ruimte laat in vrijheid te kiezen hoe ze willen leven, van wie ze willen houden, waar ze wel of niet in willen geloven. "Kan dat wel?", die vraag ligt op veel lippen bestorven. Zijn we nog wel meesters van onze eigen lotsbestemming? Het eerlijke antwoord is: te weinig. Wij Europeanen vormen nog maar 7% van de wereldbevolking. De vanzelfsprekendheid waarmee Europese landen vroeger over de hele wereld hun macht konden laten gelden is gelukkig voorgoed verdwenen. Andere delen van de wereld eisen terecht hun plaats op en mensen daar willen

graag voor zichzelf bereiken wat wij Europeanen eerder hebben weten te verwezenlijken. Dat is zeker niet onmogelijk, integendeel. Maar dat vraagt wel om samenwerking en om een duidelijke gezamenlijke Europese positie. Alleen zo kunnen we ervoor zorgen dat eerlijk werk van een eerlijk loon wordt voorzien, dat bedrijven die winst maken ook eerlijk belasting betalen daar waar ze die winst maken, dat landen niet door grote bedrijven tegen elkaar uit worden gespeeld, dat werknemers over de grenzen heen niet tegen elkaar uit worden gespeeld in een neerwaartse spiraal van loonconcurrentie. Zo kunnen we ervoor zorgen dat robotisering meer en beter werk oplevert en geen banen vernietigt.

Het is geen toeval dat Poetin en Trump graag een zwakke EU zien. Dan kunnen ze landen tegen elkaar uitspelen en staan we allemaal alleen in de wind, zodat zij ons hun wil op kunnen leggen. Het is ook geen toeval dat zij hun bewondering uitspreken voor de nationalist in verschillende Europese landen. Niet alleen omdat zij hun denkbeelden delen over de samenleving, maar ook omdat zij weten dat nationalist vijanden nodig hebben, zowel aan de andere kant van de grens als in eigen land. En Europeanen die elkaar als vijanden gaan zien, zullen niet met elkaar samenwerken, zodat ze ook niet samen een vuist kunnen maken. Mensen als Poetin en Trump geloven in het recht van de sterkste, Europa heeft door schade en schande geleerd dat dit op ons continent altijd op een drama uitdraait. Vandaar dat wij geloven in de sterkte van het recht: zelfs de machtigste lidstaat is bereid zich aan het recht te onderwerpen dat we gezamenlijk hebben vastgesteld in verdragen. En iedere Europeaan kan een beroep doen op rechten die onvervreemdbaar zijn en die hem beschermen tegen de willekeur van overheden.

Wij zijn omgeven door veel onzekerheden. Over onze banen, over de toekomst van onze kinderen, over wat we nog met elkaar delen in een diverse samenleving, over hoe we moeten omgaan met bedreigingen van buiten, over hoe we de klimaatverandering beperken, de gevolgen van migratie in goede banen leiden, de veiligheid buiten en binnen onze grenzen vergroten. Angst is daarbij een slechte raadgever. Angst werkt verlamdend, ontspoord al snel in haat en gaat op zoek naar zondebokken en niet naar oplossingen. Zet zorgen niet om in angst, maar in actie. Maak duidelijk dat eensgezindheid op Europese schaal ons de kracht geeft de antwoorden te formuleren die Nederland, Europa en de wereld eerlijker, veiliger en duurzamer zullen maken. Daarvoor moet de EU niet worden afgebroken, zoals nationalist willen, maar worden hervormd. Slagvaardiger, democratischer, eerlijker. Gefocust op de grote vraagstukken die van een Europees antwoord moeten worden voorzien, weg van onderwerpen die net zo goed of beter door lidstaten kunnen worden behandeld.

De EU is een instrument in de handen van Europeanen dat, mits goed ingezet, onzekerheden beheersbaar kan maken, uitdagingen van realistische antwoorden kan voorzien, stap voor stap mensen weer meer meester van hun individuele en gezamenlijke lotsbestemming kan maken. Maar dat vergt wel duidelijke keuzen, een gezamenlijke inzet en de wil om er ook werk van te maken. Die ambitie heeft de PvdA. De kansen liggen voor het oprapen. Je moet ze durven zien en willen grijpen. Dat begint met een gang naar de stembus. Zelfs de langste reis begint met een eerste stap. Laten we hem samen zetten.

Zeker zijn van eerlijk werk in Europa.

Goed werk is de basis voor een goed leven. Het is je inkomen en je toekomst. Het is plezier hebben met je collega's. Eerlijk werk is daarom heel belangrijk.

De PvdA pleit voor een EU waarin mensen boven de markt gaan. Waarin niet multinationals bepalen wat wet is, maar de belangen van de hele samenleving voorop staan. Waarin sociale rechten even belangrijk zijn als economische vrijheden. Europa verdient een sociaal gezicht: we streven naar fatsoenlijk werk, naar een breed en goed sociaal zekerheidsstelsel en naar een dialoog tussen werknemers en werkgevers. De EU mag geen ruimte bieden voor onderlinge concurrentie tussen werknemers en de genadeloze concurrentie op het gebied van arbeidsvoorwaarden moet worden gestopt. Wij zijn een verzameling van verzorgingsstaten, waarin iedereen de garantie heeft op een waardig bestaan.

In de economie moet veel veranderen. De EU moet er zijn voor de gewone mensen. We mogen niet accepteren dat de prijzen van medicijnen worden bepaald door de grote farmaceutische bedrijven. Dat wereldwijd opererende techgiganten spotten met onze privacy. Dat multinationals alleen belasting betalen waar de tarieven het laagst zijn. Gewone mensen betalen de rekening van doorgesloten flexibilisering. Op papier groeit en bloeit de economie, maar ze zien het niet in hun portemonnee terug. De 99 procent mensen die gewoon een normaal inkomen nodig hebben om van te leven, dreigen het af te leggen tegen de 1 procent van het grote geld. Dat leidt tot lage lonen voor de werkenden en hoge winsten voor de bedrijven. Tot nulurencontracten en slechte sociale voorzieningen. Tot bezuinigingen op zorg, onderwijs en veiligheid om lage belastingen voor aandeelhouders en multinationals mogelijk te maken. Mensen pikken dit niet langer en keren zich af. Dit moet stoppen.

Een sociaal Europa betekent niet dat alles op EU-niveau geregeld wordt. Integendeel, de PvdA vindt het essentieel dat iedere lidstaat zijn eigen keuzes kan maken als het gaat om bijvoorbeeld pensioenen of de unieke wijze waarop we de sociale woningbouw georganiseerd hebben. Wat we wel willen zijn gezamenlijke rechten voor alle werknemers, zodat zij zich beschermd weten tegen de macht van de markt. Gelijk loon voor mannen en vrouwen, regels voor arbeidstijden en -omstandigheden, vakantie, zorg, medezeggenschap en informatierecht, bescherming bij reorganisaties: het zijn allemaal Europees verankerde rechten die we koesteren. Dit fundament voor arbeidsbescherming vertoont echter nog fikse scheuren. De PvdA wil die scheuren dichten en het fundament verstevigen.

Agnes Jongerius en Lodewijk Asscher hebben de afgelopen jaren in Brussel en Den Haag hard gewerkt aan de detachingsrichtlijn. Deze richtlijn regelt dat Europese werknemers die tijdelijk in een ander EU-land werken, onder dezelfde arbeidsvoorwaarden werken als binnenlandse werknemers. In mei 2018 werd dit voorstel aangenomen in het Europees Parlement. Dit maakt een einde aan oneerlijke concurrentie en ongelijke arbeidsvoorwaarden in de EU. Zo worden Europese werknemers collega's in plaats van concurrenten.

We zien een aantal problemen. Collega's die even productief zijn worden anders behandeld en anders betaald. Werkgevers vanuit Polen of Roemenië blijven de lage premie van hun eigen land aanhouden voor gedetacheerde werknemers in Nederland. Dit veroorzaakt premieshopping en leidt nog steeds tot oneerlijke concurrentie. Dit moet stoppen. Ook staan veel zzp'ers er letterlijk alleen voor. Het Europese mededingingsrecht weerhoudt hen ervan om samen te werken, omdat dit gezien wordt als kartelvorming. De PvdA vindt het onzin dat een tekstschrijver, bouwvakker of verpleegkundige die als zelfstandige werkt, dezelfde beperking heeft als een grote onderneming. Dit moet veranderen, anders blijven we zitten in de kwetsbare situatie waarin ieder zijn eigen inkomen moet uitonderhandelen en de concurrentie op arbeidsvoorwaarden voor zelfstandigen voortduurt. Flexwerkers zijn bovendien niet beschermd tegen uitval of ziekte en bouwen geen sociale premies op. Dat vinden wij een slechte zaak.

Om sociale rechten in Europa werkelijk op gelijke voet te laten staan met economische belangen is een fundamentele aanpassing noodzakelijk. De vier economische vrijheden – het vrij verkeer van kapitaal, goederen, diensten en personen – zijn verankerd in de verdragen. De sociale rechten – zoals het recht op eerlijke arbeidsvoorwaarden en gezonde arbeidsomstandigheden, op collectief onderhandelen inclusief het stakingsrecht en ook het recht op sociale zekerheid – hebben in de EU veel minder kracht. Weliswaar is sinds eind 2017 een Europese Pijler van Sociale Rechten afgesproken, maar het risico is dat het bij een intentieverklaring blijft. Als deze rechten dezelfde juridische status krijgen als de vier economische vrijheden, kan de balans tussen markt en mensen eindelijk hersteld worden.

Mensen willen zeker zijn van een goede baan. Nog te veel mensen staan langs de kant. In dit programma staan we extra stil bij de hoge jeugdwerkloosheid. Nog altijd vinden te veel jongeren in Europa geen baan, krijgen ze geen gelijke toegang tot stages en uitwisselingsprogramma's. De armoede onder jongeren is schrikbarend hoog. We zien ook discriminatie op de arbeidsmarkt. Bovendien krijgen internationaal opererende digitale werkgevers als Deliveroo, Uber en Helpling de mogelijkheid om de hele dienstenmarkt te controleren en alle risico's op de werkenden af te wentelen. Dat we werknemers beter kunnen beschermen, hebben we de afgelopen jaren laten zien. Toen we begonnen met het herzien van de detachingsrichtlijn klonken vooral de bezwaren, maar het is ons toch gelukt. Hierdoor krijgen uitgezonden werknemers uit een andere lidstaat hetzelfde loon als hun lokale collega's op dezelfde werkplek - ongeacht hun nationaliteit. Dit stopt de oneerlijke concurrentie op loon. Hiermee zijn we echter nog niet klaar. De PvdA wil daarom het volgende bereiken:

Stop oneerlijke concurrentie door:

- Een verbod op premieshoppen in te voeren. Verschillen in sociale- en pensioenpremies mogen nooit worden misbruikt als businessmodel voor grote bedrijven, ten koste van de bescherming van werkenden. Met een Europees verbod op premieshoppen gaan we sociale dumping tegen.
- Te voorkomen dat werkgevers misbruik maken van de regels en collega's op de werkvloer tegen elkaar worden uitgespeeld. Werken waar je wilt is een basisrecht in de EU, maar we zijn van mening dat de werkgever moet aantonen dat hij/zij dezelfde loonkosten, pensioenpremie en sociale premies betaalt en er dus geen kostenvoordeel mee behaalt. De bewijslast hiervoor ligt bij de werkgever.
- De pakkans voor ontduiking van sociale wetgeving te vergroten door een Europese Arbeidsinspectie op te richten. Deze ondersteunt de nationale arbeidsinspecties en coördineert hun grensoverschrijdende acties. De lidstaten worden gedwongen om mee te werken, anders volgen sancties.
- Loondumping tegen te gaan en strenger toezicht op arbeidsomstandigheden.

Versterk positie zelfstandigen en flexwerkers door:

- Het mededingingsrecht aan te passen. Hierdoor maken we het mogelijk dat zzp'ers collectief over hun inkomen kunnen onderhandelen en echt voor hun pensioen opzij kunnen leggen. Ook staan zij dan sterker bij onderhandelingen over aanbestedingen. Zelfstandigen moeten zich kunnen organiseren.
- Een Europees verbod op nulurencontracten. Dat is noodzakelijk om flexwerkers de rechten te garanderen die zij verdienen.
- Zelfstandigen net als andere werkenden in staat te stellen hun risico van ziekte en arbeidsongeschiktheid in het publieke sociale verzekeringsstelsel onder te brengen.
- Platformbedrijven medeverantwoordelijk te maken voor de bijdrage aan sociale premies, ongevallenverzekeringen en pensioenen, in een evenwichtige verdeling tussen het platform en degene die het werk doet. Dit kan alleen als inleggen verplicht is en niet ontdoken kan worden.

Gelijke rechten door:

- Sociale rechten dezelfde juridische status te geven als de vier economische vrijheden (vrij verkeer van kapitaal, goederen, diensten en personen). Zo moet Europees mededingingsrecht nooit in de weg staan dat zzp'ers in Nederland geen fatsoenlijke arbeidsomstandigheden kunnen afspreken (zie boven). Daarmee wordt de balans tussen markt en mens hersteld.
- De loonkloof tussen mannen en vrouwen voor 2030 te dichten.
- Betere verlofregelingen en zorgdiensten voor mannen én vrouwen, om te vermijden dat mensen gedwongen worden parttime te werken of hun loopbaan te onderbreken.
- Vrouwenrechtenorganisaties, leerstoelen en faculteiten voor genderstudies actief te ondersteunen en te verdedigen.
- Te werken aan gelijke vertegenwoordiging van vrouwen in overheden, bedrijfsleven en de academische sector.

Goed werk voor iedereen door:

- Te zorgen dat werk loont. Er wordt gestreefd naar een fatsoenlijk sociaal minimum en een fatsoenlijk sociaal minimumloon in alle lidstaten van de EU.
- Onder de nieuwe meerjarenbegroting van de EU het fonds dat jeugdwerkloosheid bestrijdt voort te zetten en te versterken.
- Door te investeren in opleidingsplekken en banen voor jongeren in elke lidstaat.
- Te zorgen dat niet alleen studenten van universiteiten en hogescholen kunnen deelnemen aan uitwisselingsprogramma's. Uitbreiding naar Erasmus+ moet het ook voor studenten uit het middelbaar beroepsonderwijs en het voortgezet onderwijs mogelijk maken om een periode in een andere lidstaat ervaringen op te doen.
- Strengere naleving van de wet tegen discriminatie op de arbeidsmarkt. De nieuwe Europese Arbeidsinspectie krijgt voldoende capaciteit om discriminatie tegen te gaan.
- De maakindustrie zich op duurzame innovatie te laten richten. Onze inzet moet worden veranderd van oud beleid, zoals landbouw, naar nieuw beleid, zoals innovatie, onderzoek, onderwijs, duurzaamheid en ondernemerschap. Hiermee worden groene banen gecreëerd.
- De wederzijdse erkenning van diploma's en competenties. Dit is van groot belang, zodat mensen overal in de EU aan het werk kunnen.

Zeker zijn van gedeelde waarden en een gedeelde toekomst.

Je veilig en beschermd voelen begint met onderdeel te zijn van een democratische rechtsstaat. EU-burgers moeten kunnen rekenen op onafhankelijke en onpartijdige rechters, op de eerbiediging van je grondrechten en gelijkheid voor de wet. Juist als je tot een minderheid behoort. Een democratie kan alleen functioneren als de rechterlijke macht erin slaagt de vrijheid van meningsuiting, persvrijheid, vrijheid van vereniging en de naleving van de regels die het politieke en electorale proces beheersen, te waarborgen.

De basis van de EU is een gemeenschappelijke Europese rechtsorde. Artikel 2 van het EU-Verdrag zegt niet voor niks: “De waarden waarop de Unie berust, zijn eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren. Deze waarden hebben de lidstaten gemeen in een samenleving die gekenmerkt wordt door pluralisme, non-discriminatie, verdraagzaamheid, rechtvaardigheid, solidariteit en gelijkheid van vrouwen en mannen.”

Dit maakt de EU uniek in de wereld. De PvdA staat pal voor deze waarden. Zij zijn het fundament van de Europese samenwerking en zorgen voor het onderlinge vertrouwen tussen lidstaten en een stabiele samenwerking.

Hoewel respect voor onze waarden een voorwaarde is om lid te mogen worden van de EU, zijn er na toetreding te weinig mogelijkheden om te zorgen dat landen zich er ook echt aan houden. De afgelopen jaren zijn onze waarden steeds meer onder druk komen te staan. In sommige Europese lidstaten worden fundamentele rechten en persoonlijke vrijheden bedreigd. Conservatieve krachten proberen de emancipatie van vrouwen en verworven LHBTI-rechten terug te draaien. De persvrijheid en de onafhankelijke rechterlijke macht zijn in het geding. Extreemrechtse partijen bedreigen de rechten van minderheden en antisemitisme en moslimhaat nemen toe. Vluchtelingen worden gecriminaliseerd en op basis van hun geloof geweigerd. Dat is onvoorstelbaar en mag niet gebeuren. Ons ideaal voor een vrij Europa voor alle Europeanen komt daardoor in gevaar.

Het meest alarmerend en schaamteloos zijn de ontwikkelingen in Hongarije en Polen. De inperking van de persvrijheid en de onafhankelijke rechtspraak in deze landen is onacceptabel. Het heeft directe gevolgen voor de scheiding der machten en werkt corruptie en vriendjespolitiek in de hand. Dit verdient een ondubbelzinnige afwijzende reactie vanuit de EU. Te lang hebben de lidstaten het niet aangedurfd om elkaar hierop aan te spreken. De Poolse regering nam verschillende wetten aan die de politiek meer invloed geven op de rechterlijke macht. Dit tast de Poolse democratie en rechtsstaat aan. Onder leiding van Frans Timmermans is de Europese Commissie daarom gestart met juridische maatregelen tegen deze ontwikkelingen. Timmermans zette de artikel 7-procedure in gang, die er uiteindelijk toe kan leiden dat Polen zijn stemrecht verliest in de Europese Raad.

Om verdere achteruitgang te voorkomen is het essentieel dat de EU haar eigen waarden krachtiger beschermt.

Daarom stellen wij het volgende voor:

- Een jaarlijkse, onafhankelijke controle voor alle lidstaten op het gebied van de democratie en rechtsstaat. Wanneer lidstaten zich onvoldoende houden aan de Europese waarden en rechtsstatelijke principes, volgen sancties. Het beperken of zelfs stopzetten van financiering uit de huidige cohesie- en structuurfondsen kan een stok achter de deur zijn om ervoor te zorgen dat regeringen fundamentele democratische principes respecteren.
- Een Europees fonds om de strijd van moedige activisten te ondersteunen. Mensenrechtenactivisten, journalisten, LHBTI-activisten, vakbondsstrijders, en andere moedige mensen worden steeds vaker onder druk gezet. De EU heeft de dure plicht een voortrektersrol te vervullen om de rechten van deze maatschappelijke groeperingen te waarborgen.
- Een veel hardere aanpak van corruptie en vriendjespolitiek bij EU-fondsen in lidstaten. Cohesie- en structuurfondsen moeten de bevolking ten goede komen, niet de corrupte elite. Elke verdenking van corruptie moet worden onderzocht en waar nodig moeten fondsen worden stopgezet of terugbetaald. De verantwoordelijkheid hiervoor moet bij het op te richten Europees Openbaar Ministerie liggen.
- Landen die Europese fondsen ontvangen, dienen ook toezicht door het Europees Openbaar Ministerie te accepteren.
- Bescherming van klokkenluiders moet sterk worden verbeterd.

- Mogelijk maken voor de Europese Commissie om meerdere inbreukprocedures te bundelen voor het Europees Hof van Justitie als er sprake is van een systematische, ernstige bedreiging voor de rechtsstaat in een lidstaat. Nu loopt het proces vaak vertraging op door kleine, cosmetische aanpassingen in de specifieke nationale wetgeving waardoor het land lijkt te voldoen aan Europese wetgeving, maar er in feite nog altijd sprake is van een systematische bedreiging van de rechtsstaat.
- Dat de Istanbul Conventie, gericht op het voorkomen en bestrijden van gender gerelateerd geweld, in de gehele EU geratificeerd en geïmplementeerd wordt.
- De Europese anti-discriminatie richtlijn eindelijk in te voeren. Nederland moet het initiatief nemen om de impasse te doorbreken die al sinds 2008 bestaat, omdat sommige lidstaten dwarsliggen. Dan kan er harder worden opgetreden tegen elke vorm van discriminatie.
- Ons in te zetten voor zowel de erkenning van LHBTI-partnerschappen en – huwelijken als meer-ouderschap in alle lidstaten van de EU.
- De privacy van burgers tegen techgiganten beter te beschermen. Het internet als een vrijplaats en een ontmoetingsplek voor iedereen dreigt verleden tijd te worden. Door de combinatie van data en algoritmen zijn techgiganten oppermachtig geworden. Transparantie ontbreekt. Het wordt tijd dat we weer baas worden over onze eigen data en de commerciële invloed terugdringen. De EU moet internetconsumenten de hand reiken om een tegenmacht te vormen.
- Een progressieve alliantie vormen ter versterking van het direct toepassen van het Handvest Grondrechten, zodat burgers wier rechten worden bedreigd er bij de rechter een beroep op kunnen doen.

Zeker zijn van eerlijke belastingen.

Als de koffiezaak op de hoek netjes belasting betaalt, dan moet Starbucks dat ook. We moeten er zeker van kunnen zijn dat iedereen belasting betaalt in de EU. Geen uitzonderingen voor miljonairs en multinationals. Dat stelt Europese landen beter in staat om essentiële diensten als zorg, veiligheid, onderwijs en sociale zekerheid te bekostigen.

De afgelopen jaren blijkt steeds opnieuw dat een kleine groep bedrijven en superrijken zich probeert te onttrekken aan wat wel van alle andere burgers wordt verwacht: het betalen van belasting. Dit zorgt voor een toenemende ongelijkheid die wordt versterkt doordat miljonairs en multinationals hun winsten en vermogens zomaar kunnen verschuiven over de landsgrenzen. Door het gebruik van brievenbusfirma's of andere constructies betalen zij veel minder belasting dan werkenden of kleine ondernemers. De PvdA vindt dit oneerlijk en wil dit aanpakken.

Nederland speelt – samen met landen als Ierland en Luxemburg – een grote en pijnlijke rol als doorvoerhaven naar belastingparadijzen. Winst en vermogen worden aan het zicht van de belastingdienst onttrokken via ingewikkelde constructies en stromannen. Dat belastingontwijking een duistere praktijk is, blijkt uit onthullingen van klokkenluiders en gelekte documenten in bijvoorbeeld de Panama Papers. Meer transparantie over winst, belastingen en vermogens is dan ook hard nodig.

Als PvdA-Europarlementariër zet Paul Tang zich in om belastingontwijking in de Europese Unie tegen te gaan. Hij diende een klacht in bij de Europese Commissie over de belastingafspraken tussen Shell en de Nederlandse staat. Via die weg wil hij Eurocommissaris van Mededinging Vestager dwingen deze ruling te onderzoeken. Volgens Tang is er sprake van staatssteun van Nederland aan Shell, en dat is volgens de Europese regels verboden.

Niet langer zouden bedrijven zelf, maar de Europese lidstaten moeten bepalen waar de winst gemaakt wordt en waar er belasting moet worden betaald. Bepalend is waar een bedrijf zijn verkopen doet, werknemers in dienst heeft en gebouwen en machines heeft staan. Dit maakt in één klap een einde aan de mogelijkheid voor bedrijven om met hun winst te schuiven. Want met belastingen moeten landen niet stunten: een Europees minimumtarief op winstbelasting is daarom noodzakelijk.

Europese samenwerking is hard nodig om de trend van toenemende ongelijkheid en dalende belasting op kapitaal te keren. Wij zetten daarom in op een hervorming van de Europese winstbelasting, meer transparantie en het aanpakken van belastingparadijzen. We letten daarbij extra op techgiganten als Google en Facebook, die uiterst bedreven zijn in het ontwijken van winstbelasting en profiteren van het feit dat ze niet fysiek gebonden zijn aan de landen waarin ze zakendoen.

De PvdA stelt het volgende voor:

- Dat er een gemeenschappelijke Europese winstbelasting komt voor bedrijven. Het moet niet langer mogelijk zijn om met winsten te kunnen schuiven tussen landen om belasting te ontlopen. Om dit te bereiken moeten EU-lidstaten bij meerderheid kunnen besluiten in plaats van op basis van unanimititeit.
- Dat er een belasting komt op omzet van digitale diensten voor techgiganten als Google en Facebook.
- Dat multinationals voortaan moeten rapporteren in welk land ze winst maken en hoeveel belasting ze daar betalen. De verplichte landenrapportage voor mijnbedrijven en banken wordt aangescherpt en uitgebreid naar alle multinationale ondernemingen.
- Dat lidstaten informatie uit gaan wisselen over winsten en vermogens. Belastingparadijzen die niet aan de eisen van informatie-uitwisseling voldoen en/of geen belasting heffen komen op een zwarte lijst; zij worden uitgesloten van vrij verkeer van kapitaal.
- Dat alle EU-lidstaten hun belastingverdragen met ontwikkelingslanden heronderhandelen, zoals Nederland in de vorige kabinetsperiode heeft gedaan. Hierbij moeten de rijke landen investeren in het helpen opbouwen van belastingstelsels in ontwikkelingslanden.
- Dat de Europese lidstaten een minimumtarief op dividendbelasting en een minimale bronbelasting voor rente en royalty's invoeren om zo de spiraal van almaar lagere belastingen te doorbreken.

Zeker zijn van stabiele banken en een sterke muntunie.

Spaargeld moet veilig zijn. Het is inmiddels een decennium geleden dat de bankencrisis leidde tot een economische crisis met grote gevolgen voor miljoenen mensen. Gericht op winsten en bonussen namen bankiers onverantwoorde risico's en werden de belangen van klanten en burgers terzijde geschoven. Spaargeld moest uiteindelijk worden veiliggesteld door landen die met grote bedragen banken moesten redden. Dat mag nooit meer gebeuren.

De PvdA wil een financiële sector die een partner is van de Europese samenleving en meedenkt over de uitdagingen van de toekomst. Excessen moeten worden aangepakt. Wij willen een sector die er is voor normale burgers en die een "nutsfunctie" bekleedt in het beheer van spaargelden en het mogelijk maken van geldverkeer. Jaarlijks bepaalt de financiële sector zelf waar het spaargeld van mensen in wordt belegd. Gezien de bedragen hebben deze investeringen grote gevolgen voor de maatschappij. Daarom moet het veel aantrekkelijker worden om te investeren in bedrijven die een duurzame bijdrage leveren aan de samenleving.

Voor een stabiele en waardevolle Euro moet bovendien de Economische Monetaire Unie (EMU) worden versterkt. De grote verschillen tussen de Eurolanden zorgen ervoor dat inwoners in zwakke eurolanden een veel slechter economisch en sociaal vooruitzicht hebben dan hun soortgenoten in sterke eurolanden. Dat is nooit de bedoeling geweest van de EMU en het ondermijnt de solidariteit in de EU. De economische politiek wordt nu bepaald door verdragsregels en de Europese Centrale Bank, dit heeft geleid tot beleid dat niet door de bevolking wordt gedragen en zelfs desastreus uitpakte voor inwoners van landen in crisis.

De PvdA maakt zich zorgen om de huidige situatie en vindt dat er meer flexibiliteit tussen lidstaten nodig is. Griekenland heeft niet dezelfde problemen als Duitsland. Bovendien moeten Europese landen elkaar niet meer laten helpen door de "Trojka" van het Internationaal Monetair Fonds, de Europese Raad en het Europese Stabilisatie Mechanisme – een niet gekozen club van economen en nationale belangenbehartigers. Democratische verantwoording over hoe we in Europa elkaar economisch en financieel steunen in tijden van crisis is cruciaal om het vertrouwen van kiezers in Europa te behouden.

Om banken te beteugelen zijn al belangrijke stappen gezet, bijvoorbeeld doordat zij gedwongen zijn om meer eigen geld aan te houden om toekomstige crises het hoofd te bieden. Dankzij de invoering van de Europese bankenunie is er nu strenger toezicht op een sector die grensoverschrijdend opereert en komt de rekening van zieke banken te liggen waar die hoort: bij aandeelhouders en investeerders, en niet bij de belastingbetaler.

Toch is de financiële sector op veel punten nog geen partner van de samenleving. De buffers om klappen

op te vangen zijn nog te laag en de bankenunie is nog niet voltooid. Ook moet het makkelijker worden voor het midden- en kleinbedrijf (MKB) om aan financiering te komen zoals crowdfunding, kredietunies en alternatieve financiering. Ook het achterwege blijven van controles op witwassen en criminele activiteiten en het faciliteren van belastingontduiking toont aan dat de financiële sector zijn maatschappelijke rol nog altijd niet zelfstandig oppakt. Alertheid en een strenge aanpak blijven daarom nodig.

Als voorzitter van de Eurogroep introduceerde PvdA-minister Jeroen Dijsselbloem nieuwe regelgeving voor het redden van failliete banken. In plaats van een 'bail-out' waarbij de staat een failliete bank opkocht en de belastingbetaler dus opdraaide voor de kosten, werden banken voortaan van binnenuit gered. Aandeelhouders, obligatiehouders en spaarders met meer dan 100.000 euro kochten zich in (een 'bail-in'), waardoor zij zelf de banken redden in plaats van de staat.

De PvdA stelt het volgende voor:

- Er komt in de Europese Unie een norm van 5% maximale werkloosheid. Ligt de werkloosheid hoger, dan moeten overheden in actie komen.
- Banken moeten zo snel mogelijk hun risicovolle zakenbankactiviteiten afscheiden van hun "nutsactiviteiten."
- Financiële buffers van banken moeten geleidelijk omhoog naar 10 procent van het kapitaal.
- Dat er Europese wetgeving komt, die investeerders stimuleert om hun geld te beleggen in toekomstbestendige bedrijven, die positief rapporteren over de impact van hun activiteiten op niet-financiële zaken als duurzaamheid, productverantwoordelijkheid, bedrijfsethiek en kwaliteit van arbeid en leefomstandigheden.
- Dat we verder werken aan de bankenunie door mensen met spaargeld tot maximaal 100.000 euro een Europese garantie te geven dat hun geld veilig is in geval van crisis.
- Dat alle banken een beschermingsfonds financieren in het geval een bank failliet gaat. Op deze manier voorkomen we dat inwoners van lidstaten in de problemen komen bij een faillissement.
- Dat de Europese Commissie komt met een actieplan om het MKB meer keuzemogelijkheden te geven om leningen te krijgen. Bankens zouden daarbij verplicht moeten worden om ondernemers door te verwijzen naar alternatieve financiers, indien zij de lening niet willen verstrekken. Ook moet de creatie van crowdfunding-platforms gestimuleerd worden, mits zij onder gedegen controle van de toezichthouder staan en vergunning plichtig zijn.

- Lidstaten moeten kunnen investeren in slechte tijden om te voorkomen dat de werkloosheid noodloos oploopt. Dat vraagt om nationale en Europese buffers. Daarom moet niet het begrotingstekort maar de schuld leidend zijn. Een land met een lage schuld hoeft dan niet meer te bezuinigen als het tekort een keer boven de 3 procent uitkomt. Daarom moet er ook een Europees Stabilisatiefonds zijn, dat dient als een verzekering voor een land tegen slechte tijden en dat als voorwaarde een gezond financieel en economisch beleid heeft. Dit alles voorkomt onnodig bezuinigen op het pijnlijke moment van een neergang.
- Dat er een Europees Monetair Fonds komt, dat de verantwoordelijkheid overneemt van het huidige Europese Stabilisatie Mechanisme en de “Trojka”.

Zeker zijn van een duurzame economie en een veilig en schoon klimaat.

We willen schone lucht en droge voeten, nu en in de toekomst voor onze kinderen. Dat kan alleen, als je er zeker van kan zijn dat wat je eet of hoe je je vervoert niet meteen leidt tot grote luchtvervuiling en onomkeerbare klimaatverandering. Met het klimaatakkoord van Parijs is een belangrijke stip op de horizon gezet. De eerste stappen daarnaartoe worden nu in verschillende landen gezet, maar wat ons betreft moeten zowel het tempo als de ambities omhoog. Zowel hier in Nederland als in de rest van Europa, want de strijd tegen klimaatverandering kunnen we alleen in gezamenlijkheid winnen.

De Plasticstrategie van PvdA-Eurocommissaris Frans Timmermans is een concreet en succesvol voorbeeld van progressief klimaatbeleid. Eenmalig plastic (zoals rietjes, wegwerpbestek en wattenstaafjes) wordt hiermee verboden. Ook moeten volgens dit voorstel fabrikanten meebetalen aan het opruimen van plastic drinkbekers, voedselbakjes en maaltijdverpakkingen. Op deze manier gaan we het plastic afval in de oceanen tegen.

Die strijd vraagt om een energietransitie van fossiel naar groen. We willen dat iedereen mee kan doen in deze overgang. Het risico op een vooruitlopende groene elite moeten we wegnemen. Bij veel voorstellen wordt over dat risico niet altijd voldoende nagedacht. Wat betekent de energietransitie bijvoorbeeld voor huishoudens die niet de investering in een warmtepomp kunnen betalen? Als we daar geen oog voor hebben, zijn er straks huishoudens met lage energiekosten voor schone energie, en huishoudens met hoge energiekosten voor vieze energie. Wij willen voorkomen dat er een tweedeling ontstaat van 'klimaatwinnaars' en 'klimaatverliezers'. Als we deze ongelijkheid niet tegen weten te gaan, komt het draagvlak voor de strijd tegen klimaatverandering in gevaar. De EU kan daar een rol in spelen, te beginnen door de lidstaten de consequenties van verduurzamingsmaatregelen voor verschillende groepen binnen de samenleving beter in kaart te laten brengen.

Bij een eerlijke verdeling van de lusten en lasten, zullen ook de vervuilers hun verantwoordelijkheid moeten nemen en mee moeten gaan betalen. Dat betekent grote veranderingen in drie sectoren die vooralsnog worden ontzien door de klimaatafspraken: de luchtvaart, scheepvaart en landbouw. Daarnaast willen we een Europese CO₂-belasting voor alle bedrijven die CO₂ uitstoten. Daarmee stimuleren we de industrie om de juiste keuzes te maken. De opbrengsten van deze belasting, gebruiken we vervolgens voor het stimuleren van innovatie. Niet alleen technische maar ook sociale innovatie, bijvoorbeeld het om- en bijscholen van werknemers zodat zij het hoofd kunnen bieden aan de klimaat- en energie-uitdagingen van de 21e eeuw.

In 2015 onderhandelde toenmalig PvdA-staatssecretaris Sharon Dijksma mee over het klimaatakkoord van Parijs. Ze zette namens Nederland haar handtekening onder het akkoord, waarin we afspraken dat de gemiddelde temperatuur op aarde niet meer dan 2 procent, liefst minder dan 1,5 procent, mag stijgen. Alle deelnemende landen beloofden ambitieus in te zetten op het verminderen van de CO₂-uitstoot en het gebruik van fossiele brandstoffen.

De opmars naar het Parijsakkoord biedt ook kansen om binnen de EU slimmer samen te gaan werken op het gebied van energie. Nog steeds is niet overal leveringszekerheid en beconcurreren lidstaten elkaar, waar zij elkaar juist zouden kunnen versterken. Daarom willen we één elektriciteitsnet waarbij Hollandse windenergie met Spaanse zonne-energie kan worden verbonden. Ook richting landen buiten de Europese grenzen moet de EU samen optrekken, en dat begint hij het voeren van een vooralsnog ontbrekend Gezamenlijk Europees Energiebeleid. In het verlengde daarvan zijn we tegen het project 'Nord Stream 2' waarmee een aantal lidstaten, en zeker ook Nederland, zich te afhankelijk maakt van Russisch gas onder de verkeerde voorwaarden. Dergelijke individuele afspraken geven Rusland de mogelijkheid lidstaten tegen elkaar uit te spelen, zet andere landen buitenspel en belemmert bovendien de overgang naar schonere vormen van energie.

De PvdA wil dat iedereen mee kan doen door:

- Een Europese CO₂-belasting in te voeren die het bedrijfsleven stimuleert duurzamer te handelen. Ook stellen we hogere eisen aan de huidige energielabels (A+++). Daarnaast moet de EU ingrijpen om de huidige CO₂-prijs van het Europese Emissiehandel Systeem (ETS) te verhogen.
- Europees Klimaatfonds op te richten binnen de EU-begroting. Hieruit bekostigen we bijvoorbeeld omscholing van werknemers van de fossiele naar de groene industrie. Het Klimaatfonds wordt gevuld met de opbrengsten van de CO₂-belasting.
- Te zorgen dat investeringen gericht zijn op doorbraak technologieën om de klimaatdoelstellingen te halen. Door schone energie en innovatie te stimuleren en groene banen te creëren.
- Naast het Klimaatfonds een Klimaatrechtvaardigheidstoets in te voeren. De toets moet voor alle voorgestelde Europese vergroeningsmaatregelen inzichtelijk maken welke sociaaleconomische effecten deze hebben op verschillende groepen.

Duurzaam vervoer te stimuleren door:

- Veel meer te investeren in duurzaam en betaalbaar vervoer dat Europese landen met elkaar verbindt. Denk aan hogesnelheidstreinen en de hyperloop als een reëel alternatief voor de vervuilende korte vluchten.
- Een volwassen netwerk voor elektrisch rijden te creëren en onderzoek naar rijden op waterstof te stimuleren. Daarvoor zijn er minimumeisen voor de infrastructuur van laadpalen nodig.
- Een kerosinebelasting voor de luchtvaartindustrie in te voeren en toe te werken naar stookolie vrije vracht- en cruiseschepen.

Een gezamenlijk energiebeleid te voeren door:

- Een gezamenlijk Europees energiebeleid te gaan voeren. Hiermee kan de opbrengst van duurzame energie efficiënter worden benut en kan leveringszekerheid worden gegarandeerd.
- Te streven naar grensoverschrijdende elektriciteitsverbindingen en een Europees energienetwerk waarin lidstaten elkaars tekorten op kunnen vangen.
- Europese stimuleringsprogramma's rondom energie te harmoniseren.
- Subsidies op fossiele brandstoffen uit te bannen.
- Steun te geven aan alle lidstaten die met kernenergie willen stoppen.
- Decentrale opwekking van energie te stimuleren.
- De klimaatdoelstellingen aan te scherpen door de huidige CO2-reductie doelstelling van 40 procent te verhogen naar 55 procent in 2030 ten opzichte van 1990. Daarbij horen ook nationaal bindende doelstellingen om afscheid te nemen van kolen, olie en gas in uiterlijk 2050.
- Het Europees onderzoeksbudget te verhogen. We werken aan ambitieuze Europese innovaties zoals 'een nieuwe Europese superbatterij' en een schoon Europa zonder wegwerpplastic. Een duurzame economie, waarbij plastic voor eenmalig gebruik en microplastics worden vervangen door duurzame alternatieven.

Zeker zijn van duurzame Europese landbouw en een schone natuur.

Je wilt zeker zijn van gezond voedsel. Dat geproduceerd is met respect voor de natuur, oog voor dierenwelzijn en waar iedere schakel in de productieketen eerlijk aan heeft verdiend. Dit levert meerwaarde op voor zowel boer, dier, maatschappij, natuur als milieu. Nederland loopt hierin voorop en moet haar hoogwaardige landbouwkennis en innovatiekracht inzetten om dit de norm op Europees niveau te laten worden.

Tegelijkertijd zien we, onder meer in Nederland, dat landbouw de natuur steeds verder in de verdrukking brengt. De tijd van groter, meer en intensiever is daarom wat de PvdA betreft voorbij. Het huidige Europese landbouwsysteem, gericht op internationale concurrentie op basis van kostprijs, biedt op lange termijn geen perspectief. Het trekt boeren in een fuik waarbij intensivering de enige weg lijkt, terwijl hun opbrengsten blijven dalen. We zien hier te veel negatieve gevolgen voor natuur, milieu en de volksgezondheid. Daarom moeten de Europese subsidies voor boeren op de schop. We bouwen de directe betalingen, die vaak resulteren in rechtstreekse inkomenssteun, af en koppelen er voorwaarden aan. Dit moet boeren onder meer stimuleren om aan de slag te gaan met duurzame innovatie en het herstellen van de verbinding tussen landbouw, natuur en maatschappij.

Die natuur houdt zich niet aan Europese grenzen. Denk bijvoorbeeld aan de grote Europese rivieren zoals de Rijn, Maas en Donau, bergketens en onze eigen Noordzee. De Natura2000-gebieden, de vogel- en habitatrictlijnen en de Kaderrichtlijn Water vormen daarom de 'grondwet' van de natuurbescherming in heel Europa. Helaas wordt deze 'grondwet' niet altijd even goed nageleefd, met als gevolg dat de biodiversiteit in heel Europa onder druk staat. Veel dier- en plantensoorten zien de omvang en kwaliteit van hun groei- en leefgebied verslechteren. Met name het aantal insecten neemt in een schrikbarend hoog tempo af.

De PvdA wil landbouw hervormen en natuur beschermen door:

- Strenge eisen te stellen aan duurzame, gezonde en diervriendelijke landbouw. Normen moeten voor de hele EU en voor import gelden.
- Biologische boeren te steunen.
- Het huidige Europese landbouwsysteem te wijzigen door voorwaarden te koppelen aan de directe subsidies voor boeren. Hiermee stimuleren we duurzame innovatie en het herstel tussen landbouw, natuur en de samenleving.
- Bestrijdingsmiddelen en andere chemicaliën die ernstige nadelige effecten hebben voor mens en natuur, zoals glyfosaat en neonicotinoïden, te verbieden.
- Een Europese op plantaardig voedsel gebaseerde voedselzekerheidsagenda in te voeren, gericht op het beperken van de afhankelijkheid van andere continenten.
- Een einde te maken aan het patenteren van natuurlijke eigenschappen van gewassen door grote multinationals.
- De voedingsindustrie te verplichten eerlijker, duurzamer en gezondere voedingsmiddelen te produceren.
- Concretere afspraken over de handhaving van het Europese Natura2000-beleid te maken. Lidstaten die de afspraken ten aanzien van soortenbescherming niet naleven, krijgen sancties opgelegd.
- Onze hoogwaardige kennis van landbouw te exporteren door ook in andere landen voedselzekerheid te verbeteren. Daarbij betrekken we de ontvangers.
- Voor grensoverschrijdende ecosystemen en diersoorten bindende afspraken te maken tussen de betreffende lidstaten.

Zeker zijn van een stevig en eerlijk buitenlandbeleid.

De EU is een wereldspeler van formaat. Dat brengt een grote verantwoordelijkheid met zich mee. In een wereld vol autoritaire leiders, die alleen het recht van de sterkste kennen, moeten wij staan voor een rechtsorde die ieder mens beschermt.

Internationale samenwerking heeft ons veel opgeleverd. Het heeft binnen Europa geleid tot een historische lange periode van vrede, vrijheid, en voorspoed. Ook de rest van de wereld ging vooruit, zo laten de cijfers sinds 2000 zien: extreme armoede en kindersterfte zijn wereldwijd meer dan gehalveerd en het percentage kinderen met basisonderwijs is gegroeid tot meer dan 90 procent. Mondiale vooruitgang blijft bittere noodzaak. De Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) van de Verenigde Naties zijn daarin leidend. De EU speelt als voorvechter van de internationale rechtsorde, als economische grootmacht en als ontwikkelingspartner een belangrijke rol bij het vormgeven van de mondiale orde. De Europese lidstaten moeten daarom helpen een wereldorde te scheppen die rechtvaardig is voor iedereen en die niet zwicht voor het recht van de sterkste.

Internationale verbondenheid brengt ook onzekerheden met zich mee. Vraagstukken rond vrede en veiligheid, klimaat en energie, armoede en ongelijkheid hebben een onontkoombare internationale dimensie en raken tegelijkertijd aan ons dagelijks leven. Het onderscheid tussen binnenland- en buitenlandbeleid vervaagt steeds meer. Autoritaire leiders en de ongecontroleerde macht van multinationals zetten de internationale rechtsorde onder druk en bedreigen het ideaal van een rechtvaardige wereld voor iedereen. Burgers die zich organiseren en protesteren, maatschappelijke organisaties, mensenrechtenverdedigers, vakbonden en de vrije media worden wereldwijd steeds vaker en heftiger onderdrukt en vervolgd.

Begin 2017 zette de Amerikaanse president Trump een streep door de financiering van veilige abortussen, kraamzorg en seksuele voorlichting voor vrouwen en meisjes die daar geen toegang toe hebben. Toenmalig PvdA-minister Lilianne Ploumen lanceerde acuut het SheDecides-fonds, dat internationaal werd omarmd en gesteund. Binnen een jaar haalde het fonds bijna 400 miljoen euro op. Inmiddels is SheDecides een internationale beweging die opkomt voor het recht van vrouwen en meisjes om over hun eigen lijf en leven te beslissen.

De militaire inmenging van Rusland in Oekraïne en het geweld in bijvoorbeeld Syrië hebben laten zien dat de onrust in de omgeving van Europa de laatste jaren aanzienlijk is toegenomen. Bovendien is door een onvoorspelbaar Rusland, de opkomst van China en de 'America First'-politiek van Trump een geheel nieuwe geopolitieke

realiteit ontstaan. De EU zal hier tegenwicht aan moeten bieden om onze toekomst veilig te stellen. Een versterking van het Europees Gemeenschappelijk Veiligheid en Defensiebeleid is hiervoor essentieel.

De Brexit is een grote zorg voor de EU. Het Verenigd Koninkrijk is een belangrijke partner op vele gebieden. Het is daarom van groot belang dat iedereen zich ervoor inzet de schade zoveel mogelijk te beperken. De Brexit dreigt door het Verenigd Koninkrijk te worden aangegrepen om de race naar de bodem verder op te voeren. Wij willen dat Europa daaraan een halt toeroept. Een nieuw handelsverdrag met het Verenigd Koninkrijk moet de positie van werknemers beschermen, de standaarden voor milieu, gezondheid en arbeid eerbiedigen en harde afspraken bevatten om belastingontwijking en een race naar de bodem in belastingtarieven voor bedrijven tegen te gaan. De EU moet harde afspraken maken met het Verenigd Koninkrijk om fiscale én sociale dumping tegen te gaan. Samenwerking is en blijft bittere noodzaak, bijvoorbeeld ten aanzien van terrorismebestrijding. De aanslagen in de Europese hoofdsteden hebben het veiligheidsgevoel van veel mensen aangetast. Het is pijnlijk duidelijk geworden dat terrorisme geen grenzen kent, en dat de strijd tegen terreur een Europese aanpak vereist. Nauwere samenwerking tussen Europese inlichtingendiensten is nodig om informatie uit te wisselen en ervaringen te delen. Dreigingen raken steeds vaker met elkaar vermengd, waarbij het hebben van 'invloed' in de digitale wereld een steeds grotere rol speelt.

In de aanloop naar de Amerikaanse verkiezingen en het Oekraïne-referendum bleek dat Rusland probeert democratische processen te beïnvloeden door middel van het verspreiden van desinformatie. Europese landen moeten samen optrekken om radicalisering aan te pakken, zowel online als offline. Op het gebied van grensoverschrijdende criminaliteit is het essentieel dat Europese landen met elkaar samenwerken. Alleen samen kunnen we effectieve maatregelen tegen mensenhandel, huwelijksdwang, drugscriminaliteit en financiële misdrijven nemen. Het is echter van belang maatregelen te nemen die niet de privacy van de burger onnodig te schenden of de bewegingsvrijheid van burgers onnodig belemmeren.

Het conflict tussen Israël en Palestina, waar de twee-statenoplossing het streven blijft, vraagt speciale aandacht. De inzet is het naast elkaar bestaan van Israël en Palestina als twee onafhankelijke levensvatbare staten op basis van de resoluties over de twee statenoplossing van de VN Veiligheidsraad, waarbij de grenzen van voor 1967 worden gerespecteerd, met Jeruzalem als gedeelde hoofdstad. De EU zal alle mogelijke middelen, variërend van diplomatie en hulp tot politieke druk, moeten inzetten om een vredesproces nieuw leven in te blazen. Een groot obstakel bij het vredesproces vormt de almaar doorgaande uitbreiding van de illegale nederzettingen op de Westoever. Israël moet gehoor geven aan de herhaalde internationale

oproep de bouw van nieuwe woningen en nederzettingen te stoppen. De EU moet deze boodschap met kracht blijven uitdragen en alle beschikbare middelen inzetten om druk op Israël te houden. De PvdA betreurt de eenzijdige terugtrekking van de VS uit het Iran-akkoord over de inperking van haar nucleaire programma. De EU respecteert het Iran-akkoord en zal blijven toezien op de strikte naleving ervan. Het voornemen om Europese bedrijven te compenseren voor eventuele Amerikaanse sancties, moet concreet vorm krijgen.

Met 500 miljoen consumenten is de EU de grootste markt ter wereld en een economische grootmacht. Als 'global soft power' heeft de EU een belangrijke verantwoordelijkheid als het gaat om het eerbiedigen van mensenrechten, in de strijd tegen armoede, ongelijkheid en klimaatverandering. En met ons handelsbeleid hebben we een belangrijke troef in handen om te strijden voor onze waarden en voor eerlijke mondiale handelsafspraken. Om de goede invloed van de gezamenlijkheid van Europa ook buiten de grenzen uit te oefenen, moeten we als het nodig is één vuist kunnen maken.

Om tot een effectiever buitenlandbeleid te komen:

- Schrappen we de unanimiteitsregel bij besluitvorming over gezamenlijke standpunten.
- Versterken we de rol van de huidige buitenlandverteenwoordiger zodat deze initiatieven kan nemen.
- Versterken we de Europese diplomatie, want voorkomen is beter dan genezen. De kracht van de EU ligt bij conflictpreventie en bij post-conflictopbouw.
- Investeren we meer in ontwikkelingssamenwerking, het bevorderen van fatsoenlijk bestuur en het versterken van de rechtsstaat.

In ons buitenlands beleid stellen we mensenrechten centraal door:

- Boycots en sancties, zoals het weigeren van inreisvisa of het bevriezen van banktegoeden, in te zetten tegen personen die verantwoordelijk zijn voor mensenrechtenschendingen.
- Een Europese Magnitsky-wetgeving, die het mogelijk maakt gezamenlijk effectieve sancties op te leggen aan buitenlanders die zich schuldig maken aan mensenrechtenschendingen en corruptie.
- Nauwgezet te monitoren waar de druk op het maatschappelijk middenveld wordt opgevoerd, zodat we in gezamenlijkheid tijdig kunnen reageren.
- Actief bescherming te bieden aan mensen die opkomen voor mensenrechten, journalisten en zij die vechten tegen corruptie.

Als Turkije-rapporteur gaf PvdA-Europarlementariër Kati Piri een duidelijk signaal: wanneer Turkije de Europese waarden schendt, kan het niet toetreden tot de Europese Unie. Onder Erdogan komt Turkije steeds verder van de EU af te staan. Zolang dit het geval is, pleit Kati Piri voor het opschorten van de onderhandelingen over toetreding tot de EU. Dat betekent niet dat ze ook pleit voor het loslaten van Turkse democraten: we moeten ons juist blijven inzetten om hen te ondersteunen.

Een goede relatie met de buurlanden en voorzichtige uitbreiding door:

- Een Europese strategie voor uitbreiding met landen uit de Westelijke Balkan te richten op democratische transformatie, sterkere instituties, goed bestuur en dynamische samenlevingen.
- Niet te onderhandelen met Turkije, zolang dit land niet radicaal van koers verandert en zich weer bekent tot de fundamentele waarden die de EU kenmerken.
- Machthebbers in de buurlanden van de EU, zoals in Egypte en Belarus, aan te blijven spreken. We komen op voor het vrije woord en blijven pleiten voor een politiek klimaat waarin er plaats is voor de Europese waarden.
- Het Europees Nabuurschapsbeleid en het Oostelijk Partnerschap nadrukkelijker in te zetten om democratie, mensenrechten, bestrijding van corruptie en goed bestuur te bevorderen.
- Keihard te blijven werken aan een stevige gemeenschappelijke lijn van de EU om Rusland aan te blijven sporen om zijn verantwoordelijkheid te nemen om de daders van MH17 op te sporen en te berechnen. De sancties tegen Rusland moeten bij voortzetten van de huidige status quo in stand blijven.

Eerlijke handel te bevorderen door:

- Een nieuw raamwerk voor handelsverdragen te ontwikkelen. Het Europees model – met eerbiediging van o.a. werknemersrechten, dierenwelzijn en het milieu – wordt het uitgangspunt van alle handelsovereenkomsten. Een race naar de top, in plaats van een race naar de bodem.
- Overheden, bedrijven, maatschappelijke organisaties én vakbonden gelijke toegang – en daarmee gelijke bescherming – te geven bij geschillenbeslechting in het kader van investeringsbescherming via internationale publieke rechtspraak bij het in oprichting zijnde Multilateraal Hof.
- Door in alle verdragen harde afspraken op te nemen om belastingontwijking tegen te gaan. Deze verdragen moeten gericht zijn op een eerlijke verdeling van de economische groei.
- Verdragen langs de meetlat van de Parijse klimaatdoelen en de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties (SDG's) te leggen.
- Internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen centraal te stellen bij Europese handel en investeringen.
- Ontwikkelingslanden te steunen bij het voldoen aan de eisen die de EU stelt voor toegang tot onze markten, zodat de voordelen van handel wederzijds zijn.
- Oneerlijke concurrentie met ontwikkelingslanden tegen te gaan met name op het gebied van landbouwsubsidies.

Veiligheid te bevorderen door:

- Een betere coördinatie om de defensieve capaciteit van de lidstaten en Europa als geheel te bewaken. In een onrustige wereld met onvoorspelbare bondgenoten moeten we op elkaar kunnen rekenen. Onze samenwerking in NAVO- en VN- verband blijft vanzelfsprekend.
- Een Brexit-deal verregaande afspraken te laten bevatten over samenwerking op het gebied van veiligheid en defensie, want anders dreigt de EU als geheel 30% van haar vloot en militaire vermogen verliezen.
- Een Europese inspanning om de bestaande kernwapenverdragen (INF-verdrag) in stand te houden en wereldwijd te streven naar nucleaire ontwapening.
- Een onderzoek te starten naar beïnvloeding van democratische processen, en op basis daarvan moeten er sancties tegen de daders worden opgelegd.
- De Europese Commissie en Europese regeringsleiders snel afspraken te laten maken met de techgiganten om de verspreiding van desinformatie tegen te gaan.

Zeker zijn van eerlijke migratie en opvang.

Mensen in nood help je. Als je wegens geweld of andere vormen van onderdrukking huis en haard hebt verlaten, moet je zeker zijn van bescherming. Dat betekent opvang in een veilige omgeving. Waar je een dak boven je hoofd hebt, je kind naar school kan en je toegang hebt tot zorg. En waar je, zeker indien je daar voor langere tijd verblijft, zicht hebt op werk en inkomen.

Helaas is dat nu niet het geval en zien we wereldwijd het aantal ontheemden toenemen. Zolang we er niet in slagen om de groeiende wereldwijde ongelijkheid een halt toe te roepen en oorlogen te voorkomen, zal het aantal mensen dat op de vlucht slaat voor oorlog, armoede en klimaatverandering de komende jaren verder toenemen. De PvdA strijdt daarbij tegen de polariserende, en dikwijls inhumane toon van het Europese debat over vluchtelingen en economische migranten. We mogen het nooit toestaan dat mensen worden weggezet als minderwaardige mensen. Daar ligt een duidelijke taak voor de EU om haar waarden krachtig uit te dragen.

Overvolle kampen zoals het Griekse Moria moeten we gezamenlijk zien te voorkomen. Vluchtelingen in afwachting van al dan niet een verblijfsstatus, moeten zeker zijn van een veilige opvang waar naast een dak, eten, onderwijs en zorg ook hygiëne en voldoende ruimte aanwezig zijn. Kinderen verdienen hierbij extra aandacht en zorg. Kinderlevens mogen niet jarenlang stilstaan, simpelweg omdat asielprocedures eindeloos duren.

Wie voor de bescherming van vluchtelingen staat, staat lijnrecht tegenover de smokkelaars, die van de wanhoop profiteren. Om die strijd te winnen, moet de EU meer zicht en greep krijgen op vluchtroutes. In plaats van vluchtelingen in de handen te drijven van mensensmokkelaars, neemt Europa verantwoordelijkheid door de meest kwetsbare vluchtelingen via veilige en legale routes in Europa op te nemen via hervestiging. De EU moet daarbij gezamenlijk optrekken in het herverdelen van vluchtelingen. Die verdeling is nu niet eerlijk, en legt al te lang een onevenredig grote druk op Italië en Griekenland. Alle lidstaten doen mee, of worden gekort op Europese subsidies. Europeanen moeten hiermee ervaren dat de EU op een menswaardige manier grip heeft op migratie en zich niet verliest in politieke crises.

Economische migranten maken vooralsnog bijna geen kans om in Europa geaccepteerd te worden. Ze worden gedreven door armoede, ambitie. Daarvoor zijn zij bereid grote risico's te nemen. Zij volgen vaak dezelfde routes als vluchtelingen. Het is van groot belang dat we onderscheid maken tussen vluchtelingen en economische migranten. Vaak staat hen een bestaan in de illegaliteit met grote risico's op uitbuiting, discriminatie en armoede te wachten. We moeten ons het lot van deze mensen aantrekken.

Maar, verreweg de meeste mensen worden opgevangen in landen rondom hun land van herkomst. De druk op deze

landen, zoals Turkije, Libanon en Jordanië rondom Syrië of Ethiopië en Uganda die al jaren Soedanezen opvangen, is de afgelopen jaren opgelopen. Met deze landen moeten we solidair zijn. Daarnaast weten we dat er landen zijn waarvandaan relatief veel mensen overwegen naar Europa te komen, maar waarvan aannemelijk is dat zij niet in aanmerking komen voor een vluchtelingenstatus. Dit zijn vaak zowel vluchtelingen als lokale jongeren. Dat is een ongelukkige situatie. Men staat vaak een traumatische reis en vergeefse asielprocedure te wachten. En bovendien kunnen zij in de tussentijd niet bijdragen aan de (verdere) opbouw van hun land van herkomst.

Door migratiepartnerschappen af te sluiten met dergelijke landen, hopen we dit leed te voorkomen. Het biedt een kans om bij te dragen aan goede opvang van economische migranten en perspectief voor de lokale bevolking aldaar. We zijn daarbij kritisch over de haalbaarheid van afspraken met landen die ondemocratisch zijn, de mensenrechten niet respecteren of waar een centraal gezag ontbreekt. Het is daarom essentieel dat de mensenrechtensituatie in (eventuele) partnerschapslanden scherper wordt gemonitord. Niet alleen voor de mensen die daar wonen, maar ook voor de bij deze partnerschappen horende afspraken over terugkeer van mensen die niet in aanmerking komen voor een verblijfstatus in Europa.

De PvdA wil:

- Dat de meest kwetsbare vluchtelingen als eerste in aanmerking komen voor hervestiging binnen de EU. Lidstaten die weigeren vluchtelingen op te nemen moeten financieel gekort worden via de EU-meerjarenbegroting.
- Een Gemeenschappelijk Europees Asielsysteem met gestandaardiseerde asielprocedures en een bindend herverdelingsmechanisme.
- Mensensmokkelaars keihard aanpakken. Deze onmenselijke praktijken mogen nooit lonen. Dat betekent ook een snel en duidelijk terugkeerbeleid van mensen die geen bescherming nodig hebben in combinatie met effectieve afspraken met landen van herkomst.
- Vasthouden aan het internationaal vluchtelingenrecht, inclusief het principe dat vluchtelingen niet naar een onveilig land mogen worden teruggestuurd.
- Optreden tegen lidstaten die de afspraken over humane opvang van migranten binnen hun grenzen niet naleven.
- Kinderrechten steviger verankeren in asielafspraken. Dit moet onder meer voorkomen dat kinderen in de cel terechtkomen.
- Controle krijgen over wie naar de EU reist. De EU moet doorlopend migratieroutes in kaart brengen en monitoren.
- Onderzoeken of circulaire (tijdelijke) migratie een oplossing kan bieden voor de huidige (ongewenste) vormen van economische migratie.

- Arbeidsmigratie van buiten de EU alleen gereguleerd en bij aantoonbare vacatures toestaan.
- Eén gemeenschappelijke, versterkte, Europese grens- en kustwacht. We bevestigen de plicht om mensen altijd in veiligheid te brengen ('search and rescue'), zodat er een einde komt aan de uitzichtloze situatie van ronddobberende migrantenschepen tussen lidstaten.
- Landen die vluchtelingen uit hun regio's opvangen steunen. Het EU-budget voor noodhulp en ontwikkelingssamenwerking moet daarom worden verhoogd.
- Maximale druk uitoefenen op landen die de mensenrechten van vluchtelingen en economische migranten niet respecteren. De situatie in Libië vraagt hierbij om speciale aandacht.
- Migratiepartnerschappen alleen sluiten met landen die het VN-Vluchtelingenverdrag respecteren. We staan er constructief kritisch tegenover. De partnerschappen moeten gebaseerd zijn op gelijkwaardigheid en afspraken bevatten over investeringen in lokale ontwikkeling, gereguleerde migratie, grensversterking en terugkeerbeleid.
- Geen mensen meer terugsturen naar onveilige landen zoals Afghanistan.
- Een slim en coherent ontwikkelingsplan voor Afrikaanse landen die daarvoor in aanmerking komen dat jongeren meer perspectief biedt. Daar komen in elk geval het versterken van eerlijke handelsrelaties, innovatieve ontwikkelingssamenwerking op basis van gelijkwaardigheid en een actieve bestrijding van belastingontwijking en -ontduiking in terug.

Zeker zijn van een slagvaardige en democratische EU.

Als je stemt, wil je dat je stem ook telt. Een sterke EU valt of staat met werkbare resultaten én met democratische besluitvorming waarin Europese burgers hun stem herkennen. De huidige Europese Commissie heeft gesteld politiek te zijn. Dat is goed, maar dat vraagt wel om een sterkere democratische controle. Het zal altijd complex zijn om met de vele lidstaten en een pluriform Europees Parlement tot werkbare en herkenbare compromissen te komen, maar wij zien kansen voor de nodige verbeteringen. Er zijn keuzes te maken en de discussie daarover is bij uitstek politiek en democratisch; de macht is er voor mensen, niet andersom. Een slagvaardig en democratisch Europa is nodig om sneller en overtuigender te kunnen reageren op de grote uitdaging van deze tijd.

De PvdA wil:

- Dat het vaker mogelijk wordt om te werken met meerderheidsbesluitvorming, bijvoorbeeld op de terreinen buitenlandbeleid, energiebeleid en sancties op schending van gemeenschappelijke waarden.
- Het Europees Parlement recht tot initiatief geven en het recht om individuele Eurocommissarissen naar huis te sturen.
- De Europese Commissie verkleinen om slagvaardiger te worden.
- Een verplichte jaarlijkse registratie en monitoring van alle lobbyisten van het Europees Parlement, de Europese Commissie en de Europese Raad om inzichtelijk te maken hoe de beïnvloeding van Europese besluitvorming verloopt.
- Dat onkostenvergoedingen van Europarlementariërs uitsluitend bedoeld zijn voor echt gemaakte en te controleren onkosten.
- Het Europees Burgerinitiatief, waardoor burgers, organisaties of bedrijven rechtstreeks betrokken worden bij het wetgevingsproces betrokken worden, versterken.
- Eén vergaderplek van het Europees Parlement. Het Europees Parlement kent nu twee vergaderplekken: Brussel en Straatsburg. De symbolische waarde, op grond waarvan in het verleden voor deze twee locaties is gekozen, weegt niet langer op tegen de inefficiëntie, het gebrek aan democratie doordat één land dit tegenhoudt, de druk op het milieu en de maatschappelijke vraagtekens die erbij worden gesteld.
- Dat de begrotingscyclus wordt aangepast aan de verkiezingscyclus. Hierdoor wordt de meerjarenbegroting van de EU voortaan door het nieuwgekozen Europees Parlement vastgesteld, waardoor het beter aan zal sluiten bij de wens van de kiezers.

Verantwoording.

Het schrijven van dit verkiezingsprogramma is niet door de commissie alleen gedaan. Er zijn ook talloze ideeën aangedragen door PvdA-leden, partijnetwerken en allerlei andere organisaties. Zo gaven leden in een inspiratiesessie op het PvdA- congres rondom verschillende Europese thema's wat zij belangrijk vonden en gaven betrokken organisaties op een inspraak dag aan wat hun suggesties zijn voor de Europese plannen van de PvdA. Verder is er ontzettend veel schriftelijke input geleverd aan de commissie, zowel vanuit de PvdA zelf als door externe organisaties.

Daarnaast kon iedereen via www.europa2019.pvda.nl ideeën en suggesties indienen, waarop vervolgens door anderen gestemd kon worden. Meer dan 200 mensen maakten hier gebruik van en er werd zo'n 2000 keer gestemd op hun ideeën. Deze suggesties zijn zorgvuldig bekeken en zo veel mogelijk meegenomen in het programma. Een kerosinebelasting voor de luchtvaart, een Europees minimumtarief op winstbelasting en maatregelen tegen de macht van de farmaceutische industrie: het zijn allemaal ideeën die terug te vinden waren op deze website en een plek gekregen hebben in het verkiezingsprogramma.

Samenstelling programmacommissie:

Kavish Bisseswar, Klara Boonstra, Saar van Bueren, Ries Kamphof, Stella Letschert, Bernard Naron, Kati Piri, Lilianne Ploumen, Paul Tang.

Ondersteuning:

Arjen Berkvens, Michiel Kruyt, Roos Lankhorst, Anjel Punte.

Amendementen

Amendement 1: Jemen

Dit amendement is gesteund door het voorcongres dat het gewest Noord-Holland op 15 december 2018 hield.

Aan hoofdstuk 8 'zeker zijn van een stevig en eerlijk buitenland-beleid' wordt in de alinea over het Iran-akkoord na de zin "het voornemen om Europese bedrijven te compenseren voor eventuele Amerikaanse sancties, moet concreet vorm krijgen." de volgende alinea toegevoegd:

De PvdA zet zich in om in EU-verband tot een diplomatieke oplossing te komen ter beëindiging van de oorlog in Jemen. tevens wil de PvdA dat Europa het voortouw neemt en erop toeziet dat er onmiddellijk en ruimhartig humanitaire hulp aan de noodlijdende bevolking in Jemen wordt verstrekt.

Toelichting:

Dit amendement onderstreept dat we niet aan de kant kunnen staan bij de grootste humanitaire crisis van dit moment. Ongeveer 14 miljoen mensen lijden honger in Jemen en elke tien minuten sterft een kind. In een proxy-war vechten Iran en Saoedi-Arabië om regionale dominantie over de hoofden heen van de bevolking van Jemen. Nederland heeft al aangeboden om beschikbaar te zijn als locatie voor vredesonderhandelingen over Jemen. Ook is er een motie aangenomen in de Tweede Kamer waarin gepleit wordt voor een staakt-het-vuren in Jemen en een wapenembargo tegen Saoedi-Arabië.

Dat is een prima initiatief, maar een veel krachtiger optreden dan Nederland alleen kan is vereist.

Europa dient hier een cruciale rol te spelen.

Reactie partijbestuur

De PvdA zet zich in voor een diplomatieke oplossing voor de beëindiging van de oorlog in Jemen, zowel in de Tweede Kamer als in het Europees Parlement. Het partijbestuur stelt dan ook voor om de motie, inclusief de oproep voor een wapenembargo tegen Saoedi-Arabië, te ondersteunen en niet dit amendement op het verkiezingsprogramma.

Amendement 2: belastingen

Dit amendement is gesteund door het voorcongres dat het gewest Noord-Holland op 15 december 2018 hield.

Bij hoofdstuk 4: zeker zijn van eerlijke belastingen bij tweede alinea de laatste zin:

"De PvdA vindt dit oneerlijk en wil dit aanpakken". toevoegen:

Grote bedrijven en met name tech-giganten als Google en Facebook zijn nu zo machtig dat zij concurrentie van andere bedrijven frustreren en aan belastingen kunnen ontkomen. Mede daardoor wordt de inkomensongelijkheid in de EU steeds groter. Een strengere regulering in Europees kader is zeer urgent.

Reactie partijbestuur

De PvdA is voorstander om belastingontwijking van grote bedrijven, inclusief tech-giganten, op zowel nationaal als Europees niveau aan te pakken.

Amendement 3: introductie kindgarantieplan

Dit amendement is gesteund door het voorcongres dat het gewest Noord-Holland op 15 december 2018 hield.

Toevoegen punt in opsomming hoofdstuk 3 zeker zijn van gedeelde waarden en een gedeelde toekomst:

Een Europees kindgarantieplan te introduceren. Teveel kinderen in Europa groeien op in armoede. de Europese unie moet garanderen dat zij toegang hebben tot zorg, onderwijs, kinderopvang, een fatsoenlijk huis en goede voeding.

Toelichting:

Ieder kind moet zeker kunnen zijn van de mogelijkheid om iets van het leven te maken. Als sociaaldemocraten mogen we de ogen niet sluiten voor kinderarmoede. de Europese unie moet ervoor zorgen dat geen kind in Europa meer in armoede opgroeit. N.B.

Deze tekst van amendement is afwijkend van het amendement dat in de ledenkamer is ingevoerd.

Het woord gratis is geschrapt bij zorg, onderwijs en kinderopvang.

De Jonge Socialisten zijn mede-indiener van dit amendement.

Reactie partijbestuur

Zorg, onderwijs, kinderopvang en huisvesting zijn nationale bevoegdheden en moeten dat naar onze mening ook blijven. De inhoud van de motie kan dus niet op Europees niveau worden gegarandeerd, maar wij steunen het voorstel om ook in onze contacten op Europees niveau ons in te blijven zetten op dit dossier .

Amendement 4: invoering Europese cultuurcheque

Dit amendement is gesteund door het voorcongres dat het gewest Noord-Holland op 15 december 2018 hield.

Toevoegen punt in opsomming hoofdstuk 3 zeker zijn van gedeelde waarden en een gedeelde toekomst

Toevoegen punt: een Europese cultuurcheque invoeren. Cultuur is ontzettend belangrijk voor de opvoeding van jongeren. Cultuur leert hen om kritisch te denken, eigen ideeën te ontwikkelen, onafhankelijk en creatief te zijn en om de complexiteit van de wereld te begrijpen. Met een Europese cultuurcheque krijgen zij gratis toegang tot culturele instellingen en evenementen.

N.B.

de Jonge Socialisten zijn mede-indiener van dit amendement.

Reactie partijbestuur

Het partijbestuur vindt dit een sympathiek voorstel.

Amendement 5: afvalwater

Dit amendement is gesteund door het voorcongres dat het gewest Noord-Holland op 15 december 2018 hield.

Toevoegen aan hoofdstuk 6:

- Stimuleren van de circulaire economie door terugwinning van grondstoffen en energie uit afvalwater en goed omgaan met schaarser wordend zoet water door gezuiverd afvalwater te hergebruiken voor irrigatie van landbouwareaal en industriewater.

Toelichting:

Met name in landen met een hoge bevolkingsdichtheid en intensieve landbouw zoals België, Nederland en Duitsland is de staat van meren en rivieren zorgwekkend." Laten dat nou ook de stroomafwaarts gelegen landen/delta's zijn met veel "heavily modified waters" en nauwelijks/geen "natural waters". Waterkwaliteitsproblemen verschillen dus sterk per regio.

Dit amendement komt voort uit de contacten van onze mensen in de waterschappers over het watermilieu met de Duitse Europarlementariër Tiemo Wölken van de S&D fractie.

Reactie partijbestuur

Het partijbestuur steunt alle voorstellen die bijdragen aan het stimuleren van een meer duurzame economie.

Amendement 6: schoon drinkwater

Dit amendement is gesteund door het voorcongres dat het gewest Noord-Holland op 15 december 2018 hield.

In hoofdstuk 7, bij de zin "De PvdA wil de landbouw hervormen en natuur beschermen door":

de volgende twee bullets toevoegen:

- Alle lidstaten worden gehouden aan hun verantwoordelijkheid voor het schoonhouden van de drinkwaterbronnen oppervlakte- en grondwater.
- Voor de richtlijn prioritair stoffen moeten duidelijke normen worden opgesteld.
- De strategische aanpak van farmaceutische stoffen in het milieu moet opgepakt worden, met name wat betreft de ketenaanpak medicijnresten met maatregelen in alle schakels van die keten. Een van de middelen in de ketenaanpak is om de industrie een verwijderingsbijdrage voor geneesmiddelen op te leggen.

Reactie partijbestuur

Het partijbestuur is voor schoon drinkwater in heel Europa.

Amendement 7: kerosinebelasting

Indiener: Michael Jurriaans (namens afdeling Zoetermeer)

Pagina 14:

aan de derde bullet over kerosine belasting toe te voegen:

"de opbrengsten van de kerosinebelasting komen ten goede aan de ontwikkeling van beter en duurzamer vervoer openbaar vervoer dat de Europese lidstaten verbindt."

Toelichting:

Het openbaar vervoer wordt benadeeld ten opzichte van het vervoer door de lucht omdat vervoer door de lucht vrijgesteld is van het heffen van belastingen en accijnzen. Het openbaar vervoer moet betaalbaar blijven en toegankelijk zijn voor iedereen. Daarom wordt voorgesteld de opbrengst van de kerosine belasting ten goede te laten komen aan de reiziger. Door de opbrengst te gebruiken om een betaalbaar en duurzaam vervoersysteem tussen de lidstaten te ontwikkelen waardoor de reiziger echt een keuze kan maken voor een duurzamer vervoer.

Reactie partijbestuur

Het bevorderen en verduurzamen van het openbaar vervoer heeft de steun van het partijbestuur.

Amendement 8: coalitievorming

Indiener: Twan Wilmes en Djairo Terpstra (JS)

Toevoegen punt in opsomming hoofdstuk 10, zeker zijn van een slagvaardige en democratische EU:

"Dat de Europese commissie samengesteld wordt op basis van de politieke verhoudingen in het Europees parlement. hiervoor moeten de partijen in het parlement een meerderheidscoalitie vormen.

De commissie wordt vervolgens samengesteld uit leden van deze coalitie. Dit versterkt de invloed van burgers op de Europese besluitvorming."

Toelichting

Mensen hebben het idee dat Brussel ver van ze af staat. door te werken met een coalitie, net als mensen gewend zijn in hun eigen land, neemt de invloed van Europese burgers op de besluitvorming toe. Er valt echt wat te kiezen.

Reactie partijbestuur

Dit voorstel gaat wat betreft het partijbestuur een stap te ver. Het partijbestuur steunt het idee voor verdere democratisering van de Europese Unie, maar zet op dit moment in op de procedure van de 'spitzenkandidaat', waar al genoeg weerstand tegen is vanuit de regeringsleiders. Bovendien zou de bovenstaande maatregel elke band tussen de eurocommissarissen en hun lidstaten doorknippen, hetgeen het draagvlak voor Europa juist zou verkleinen bij een groot deel van de Europese bevolking.

Amendement 9: aanpassen aan veranderde arbeidsmarkt

indiener: Herman van der Plas

Hoofdstuk 2.

Pagina 6. Toevoegen in 7e alinea:

“Mensen willen zeker zijn van een goede baan. Juist in tijden van snelle technologische veranderingen met grote gevolgen voor banen en beroepen. Dit vraagt om modern onderwijs, permanente scholing en ‘21 eeuwse’ vaardigheden. Nog te veel mensen staan bovendien langs de kant...”

Toelichting

Mensen moeten niet alleen beschermd worden, waarop nu de nadruk in dit hoofdstuk ligt, maar ook goed toegerust worden om zich zelf voortdurend te blijven wapenen tegen grote veranderingen in de arbeidsmarkt. Die emancipatoire invalshoek, het toerusten van mensen, en voldoende aandacht voor onderwijs in algemene zin, ontbreken ten onrechte in het programma. Dat mag natuurlijk niet in een sociaaldemocratisch programma. Zie ook recent de inspiratiesessie op 30 november “the future of work”.

Reactie partijbestuur

Er zal aandacht moeten zijn en blijven voor permanente (bij-) scholing om mensen toe te rusten voor de veranderende arbeidsmarkt.

Amendement 10: opleidingsplekken en banen voor jongeren

indiener: Herman van der Plas

Hoofdstuk 5. Zeker zijn van eerlijk werk in Europa

Pagina.7. Goed werk voor iedereen door:

2e bullet: “onder de nieuwe meerjarenbegroting van de EU..... versterken”.

Hieraan toevoegen: “hiermee wordt gestimuleerd dat er geïnvesteerd blijft worden in opleidingsplekken en banen voor jongeren in elke lidstaat”.

Schrappen de volgende zin:

“door te investeren in opleidingsplekken en banen voor jongeren in elke lidstaat.”

Toelichting

Niet duidelijk is op welk niveau de actie in de 3e bullet is gedacht: het Europese of het nationale niveau? Indien het eerste: het past vanuit subsidiariteitsoverwegingen niet dat de EU zelf investeert in opleidingsplekken en banen. De EU kan op dit punt enkel stimuleren, dit is in het verleden ook gebeurd door een raadsaanbeveling in combinatie met een fonds ter aanvulling op de investeringen in lidstaten (youth guarantee) . Het is dan ook logischer om de tweede en derde bullet te combineren.

Reactie partijbestuur

In het verkiezingsprogramma staat dit uitgangspunt reeds duidelijk benoemd.

Amendement 11: inclusiever erasmus+

indiener: Herman van der Plas

Hoofdstuk 2.

Pagina.7. Goed werk voor iedereen door:

Huidige tekst 4e bullet:

“te zorgen dat niet alleen studenten van universiteiten en hogescholen kunnen deelnemen aan uitwisselingsprogramma’s. Uitbreiding naar erasmus+ moet het ook voor studenten uit het middelbaar beroepsonderwijs en het voortgezet onderwijs mogelijk maken om een periode in een andere lidstaat ervaringen op te doen.”

Vervangen door:

“te zorgen dat niet alleen studenten van universiteiten en hogescholen kunnen deelnemen aan uitwisselingsprogramma’s. Een versterkt en inclusiever erasmus+ programma moet het voor meer studenten, leerlingen en onderwijzers uit het middelbaar beroepsonderwijs en het voortgezet onderwijs mogelijk maken om een periode in een andere lidstaat ervaring op te doen of op virtuele wijze de kennis over andere landen, culturen en talen te vergroten. “

Toelichting

De tekst in het concept programma is vreemd geformuleerd en door recente ontwikkelingen niet meer actueel.

Het is inderdaad belangrijk dat niet alleen studenten uit het hoger onderwijs maar ook leerlingen in het voortgezet onderwijs (vo) en, belangrijker nog, studenten in het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) ook kennismaken met andere landen en culturen en daarmee hun kansen op de arbeidsmarkt vergroten. Het Nederlandse kabinet zet zelf ook in op meer internationale mobiliteit van mbo-studenten en heeft daarom ook versterking van het Erasmus programma na 2021 ondersteund.

Mobiliteit van leerlingen in het VO zal (door hun onzelfstandigheid) altijd beperkter blijven, kan echter ook virtueel (e-twinning) gebeuren, terwijl de mobiliteit van onderwijzers en onderwijspersoneel ook kan bijdragen aan een grotere internationale kennis van leerlingen, verhoging van de onderwijskwaliteit en het stimuleren van wereldburgerschap.

De EU-onderwijsministers hebben op 26 november 2018 een overeenkomst bereikt over het Erasmus+ programma 2021-2027, waarin ook is opgenomen dat meer leerlingen met minder mogelijkheden hieraan deelnemen (inclusiviteit) en ook versterkte mobiliteit vanuit het mbo is beoogd. Niettemin is het opnemen in het PvdA-verkiezingsprogramma wenselijk, omdat de besluitvorming door het nieuwe Europees Parlement zal worden afgerond.

Reactie partijbestuur

Deelname aan Europese uitwisselingsprogramma’s moet voor studenten van alle niveaus mogelijk zijn.

Amendement 12: belang EU-rechtsorde in onderwijs

Indiener: Herman van der Plas

Hoofdstuk 3 zeker zijn van gedeelde waarden en een gedeelde toekomst

Pagina. 9. Extra bullet toevoegen:

- Het onderwijs kan een belangrijke rol vervullen om jongeren bewust te maken van het belang van de EU-rechtsorde en de fundamentele waarden van artikel 2 van het EU-verdrag. het is van belang dat de lidstaten dit bewust zijn via nationaal burgerschapsonderwijs bevorderen, en op dit gebied blijven samenwerken.

Toelichting

De gedeelde waarden in artikel 2 zijn cruciaal voor de rechtsorde van de EU.

Het is van belang dat jongeren zich voldoende van deze waarden bewust zijn. Het onderwijs heeft hierin een belangrijke rol te vervullen. Tegen de achtergrond van de toenemende radicalisering hebben EU-onderwijsministers in het verleden ervaringen uitgewisseld over de ervaringen hiermee. Recent heeft de raad aan lidstaten zelfs aanbevolen om in het onderwijs aandacht te geven aan fundamentele waarden. Hoewel de EU zelf geen bevoegdheden heeft op onderwijsterrein, en het Europees parlement daarmee ook een beperkte rol op dit terrein heeft, is het wenselijk om de voortzetting van deze uitwisseling te benadrukken. Het Europees Parlement zou de ontwikkelingen op dit gebied ook actief moeten volgen.

Reactie partijbestuur

Zoals reeds in de toelichting staat aangegeven, heeft de EU zelf geen bevoegdheden op onderwijsterrein. Het tweede deel van de motie dat stelt dat lidstaten nationaal burgerschapsonderwijs moeten bevorderen, gaat wat het partijbestuur betreft een stap te ver om in het verkiezingsprogramma op te nemen.

Amendement 13: schuld overheden

Indiener: Gerard Bosman

Hoofdstuk 5. Zeker zijn van stabiele banken en een sterke muntunie.

Pagina. 12. De PvdA stelt het volgende voor

8e bullet: De lidstaten moeten kunnen.....

De volgende zin schrappen:

“daarom moet niet het begrotingstekort maar de schuld leidend zijn. een land met een lage schuld hoeft dan niet meer te bezuinigen als het tekort een keer boven de 3 procent komt.”

En vervangen door:

“Daarom moet het stabiliteits- en groeipact van de economische en monetaire unie zodanig worden aangepast dat er een anti-cyclisch economisch beleid kan worden gevoerd, waarbij niet in eerste instantie het financieringstekort en de schuld van de overheid leidend zijn.”

Toelichting

De tekst in het concept-programma is onjuist.

Immers, schuld en begrotingstekort kun je niet los van elkaar zien. als een land voldoet aan de schuldnorm en er treedt een recessie op dan stijgt de schuld als percentage van het bbp en moet er dus bij handhaving van deze tekst worden bezuinigd.

De voorgestelde tekst is meer in overeenstemming met de inhoud van hoofdstuk 5.

Reactie partijbestuur

De tekst in het verkiezingsprogramma is juist geformuleerd. Een groot tekort hoeft geen probleem te zijn als er beperkte schuld is, bij een torenhoge schuld is dat wel het geval. Er moet meer rekening worden gehouden met oa. conjunctuur en werkloosheid, maar het doel van het stabiliteits- en groeipact kan niet geheel worden ontkend.

Amendement 14: conflict Israël/ Palestina

Indiener(s): Gerard Bosman

Hoofdstuk 8, zeker zijn van een stevig en eerlijk buitenlandbeleid. In de preambule: toevoegen op p.16 na alinea over 'het conflict tussen Israël en Palestina':

de 'legal consequences of the construction of a wall in the occupied Palestinian territory' van het Internationaal Gerechtshof (IGH) van 9 juli 2004 en het officiële overzicht of the case zijn voor eenieder dwingend recht en daarmee taakstellend, ook voor de PvdA.

Op het eind van hoofdstuk 8 toevoegen:

het internationale recht is leidend en baseert zich, m.b.t. het conflict tussen Israël en de Palestijnen, op de uitspraken van het Internationaal Gerechtshof van 2004, hetgeen betekent dat:

- Israël de muur, voor zover gebouwd op Palestijns gebied, afbreekt en alle schade geleden door de getroffen personen compenseert.
- Israël zich vreedzaam terugtrekt, zonder voorwaarden en zonder landruil, achter de groene of bestandslijn van voor 1967.
- Israël het Palestijnse recht op zelfbeschikking honoreert en zijn verplichtingen onder humanitair- en mensenrechtenwetgeving nakomt.
- andere staten, verdragspartners van Israël, dus inclusief Nederland, er op toezien dat Israël zijn verplichtingen honoreert.

Reactie partijbestuur

Er is geen twijfel over mogelijk dat internationale afspraken en uitspraken van internationale gerechtshoven altijd leidend zijn en dat de PvdA zich zal blijven inzetten voor een tweestaten-oplossing, hoe moeilijk en uitzichtloos dat soms ook is. Dat staat ook duidelijk in het verkiezingsprogramma en daarmee is het niet nodig om alle voorwaarden, regels en verplichtingen voor beide partijen er nog eens in op te nemen. De uitgangspunten van de PvdA staan duidelijk vermeld.

Amendement 15: arbeidsverbod migranten

Indiener(s): Gerard Bosman

Hoofdstuk 9. zeker zijn van eerlijke migratie en omvang.

In de pre-ambule: toevoegen:

“De toon van het migratiedebat in Europa mag steeds grimmiger worden, het is belangrijk om vast te stellen dat migratie een tijdeloos fenomeen is: het was er altijd en het zal er altijd blijven. We moeten niet onze kop in het zand steken. De spanning tussen Europa, de verschillende natiestaten en de vraag hoe om te gaan met nieuwkomers is onontkoombaar.

De voorzitter van de Europese commissie heeft in zijn State of the Union vorig jaar september de lidstaten opgeroepen na te denken over een mechanisme dat de vraag naar arbeid in Europa modereert, bijvoorbeeld in de vorm van een circulaire arbeidsmigratie. Het is een manier om tegemoet te komen aan het tekort aan arbeidskrachten in een vergrijzend Europa.”

De buitenlandscommissie van de PvdA stelt voor om te streven naar een positievere framing van migratie en aan de punten die de PvdA wil, onder hoofdstuk 9, de volgende punten toe te voegen: onder, de PvdA wil: toevoegen,

1. De PvdA doet voorstellen om serieuze en effectieve alternatieven te ontwikkelen voor het huidige verbod op arbeid door migranten uit bijvoorbeeld Afrika. diverse Europese landen doen al experimenten met legale seizoensarbeid uit verschillende landen. Ook zouden lidstaten moeten onderzoeken in welke economische sectoren de nieuwkomers het best kunnen worden ingezet.
2. De PvdA beschouwt de diversiteit van Europa zoals die historisch is gegroeid, als kracht. lidstaten dienen aan nieuwkomers ruime mogelijkheden te bieden voor taalonderwijs, snelle en doeltreffende accreditatie van elders genoten opleidingen, en praktische educatie om integratie te stimuleren.
3. In Europa zijn racisme en etnische discriminatie nog steeds onaangenaam aanwezig, zowel in het dagelijkse leven als op de arbeidsmarkt. De PvdA zet zich in om dit op Europees niveau te agenderen en serieuze beleidsmaatregelen te ontwikkelen om een meer tolerante samenwerking tussen de verschillende mensen in Europa te bevorderen.

Reactie partijbestuur

Het partijbestuur steunt het initiatief om te onderzoeken of circulaire migratie een oplossing kan bieden voor de huidige (ongewenste) vormen van economische migratie, zoals ook in het verkiezingsprogramma staat geformuleerd. Vanzelfsprekend zal de PvdA racisme en discriminatie altijd tegengaan en blijven bestrijden, dus natuurlijk ook op Europees niveau.

Amendement 16: gezonde lucht

Indiener: Leon Hombergen

Hoofdstuk 6: zeker zijn van een duurzame economie en een veilig en schoon klimaat.

gezonde lucht voor de Europese burgers.

Europa moet meer doen om haar burgers te beschermen tegen ongezonde lucht. Toevoegen:

- Strenge eisen stellen aan de uitstoot van voertuigen, met name voor stikstofoxiden en fijn stof.
- In plaats van de huidige luchtkwaliteitsnormen in de Europese regelgeving streven naar zo snel mogelijk introduceren van de strengere normen voor luchtkwaliteit die de Wereld Gezondheids Organisatie aanbeveelt.

Toelichting

Zoals blijkt uit het advies van de gezondheidsraad “gezondheids-winst door schonere lucht (2018)” zijn strengere normen nodig om mensen te beschermen tegen ongezonde lucht. de normen daarvoor worden in europa vastgesteld.

Reactie partijbestuur

Voor de verduurzaming van onze energievoorziening, mobiliteit en vermindering van de veestapel moeten we de emissies van stikstofoxyden en fijnstof snel terugbrengen.

Voordracht leden presidium

Het presidium van de Partij van de Arbeid leidt het congres, de politieke ledenraad en de vergaderingen van de verenigingsraad. Het presidium bestaat uit 9 leden en het kan een aantal reserveleden hebben. De termijn van presidiumleden bedraagt vier jaar en presidiumleden worden verkozen door het congres.

Van het presidium in huidige samenstelling eindigt de termijn van een viertal leden in 2019:

- Dennis Bouwman
- Margot Kraneveldt
- Dennis Tak
- Esther de Vries (reservelid)

Bert Blase heeft het lidmaatschap van het presidium inmiddels beëindigd,

Margot Kraneveldt heeft twee termijnen volgemaakt en is niet herkiesbaar.

Dennis Tak heeft zich niet herkiesbaar gesteld.

Voorts heeft Nicole Teeuwen aangegeven het lidmaatschap van het presidium te willen beëindigen.

Dit betekent, dat Laurens Kleine, Els Boot, Rita Weeda en Marnix Brinkman lid blijven van het presidium en dat het congres 5 presidiumleden moet kiezen.

Het Partijbestuur heeft op 30 oktober de sollicitatietermijn geopend door een bericht op de website pvda.nl en een e-mail aan alle leden. Ook via sociale media werd aandacht gevraagd voor de vacatures. Op 15 november sloot de sollicitatietermijn.

Het bestuur heeft zich laten adviseren door een selectiecommissie bestaande uit Eefke Meijerink (voorzitter), Petra Reijntjes, Osman Cifci en Erik Boven(secretaris).

Het Partijbestuur heeft kennis genomen van de voordracht van de commissie en heeft deze ongewijzigd overgenomen.

De commissie heeft twaalf sollicitaties ontvangen.

Een kandidaat heeft zich nog voor het gesprek om persoonlijke redenen terug getrokken.

Met alle overige kandidaten is gesproken. Hieronder bevonden zich ook twee kandidaten, die op dit moment lid van het presidium zijn.

De commissie had niet als expliciete taak om te adviseren over het voorzitterschap van het presidium. Het is immers aan het presidium zelf om een voorzitter uit hun midden te kiezen. Wel heeft in de overwegingen ermee rekening gehouden dat het presidium een nieuwe voorzitter behoeft.

De commissie was blij verrast door de kwaliteit van de sollicitaties. Alle kandidaten zijn zeer gemotiveerde sociaaldemocraten die in het presidium of elders binnen de partij waardevol zijn. Dat betekent ook dat de commissie de aanbeveling deed om met de niet voorgedragen kandidaten contact op te laten nemen door partijbestuur, gewest of afdeling om te bezien welke andere passende rol zij zouden kunnen spelen..

De hier gepresenteerde kandidaten voldoen alle aan de profielschets.

Sommige kandidaten brengen uitgesproken bijzondere kwaliteiten mee. Bijvoorbeeld een sterke theoretische achtergrond om tot een verdieping van het onderwerp ledendemocratie te komen. Of juist een sterke hands-on mentaliteit.

Ook is gelet op het vermogen om een groot congres te kunnen leiden. Met de gepresenteerde kandidaten zal het presidium zelf tot een goede invulling van de voorzitterspositie kunnen komen.

Bij de afwegingen heeft meegespeeld dat het presidium een evenwichtige opbouw moet hebben voor zover het geslacht, leeftijd en regionale spreiding betreft.

Wij stellen voor de volgende leden te benoemen als lid van het presidium. (in alfabetische volgorde)

Thijs Bogers, Amsterdam, 35 jaar

Thijs werkt bij het Instituut Politieke Wetenschap van de Universiteit van Leiden. Hij houdt zich daar bezig met vraagstukken van democratisering op internationaal, nationaal en lokaal niveau. Hij lijkt daarmee goed in staat te zijn een brug te slaan tussen academische theorie en de concrete vernieuwing in de partijdemocratie. Verrassende kandidaat die niet uit de partijkaders komt en veel leuke ideeën heeft.

Dennis Bouwman, Enschede, 39 jaar (herverkiezing)

Dennis is wethouder in de gemeente Midden-Drenthe. Zijn ruime ervaring binnen partij en de lokale democratie is van belang bij de ontwikkeling van de ledendemocratie. Hij is al lid van het presidium. Kan een goede ondersteunende rol spelen bij de vrij grote vernieuwing van het presidium.

Martien Brander, Haarlem, 48 jaar

Martien is een leidinggevende ambtenaar bij de gemeente Woerden. Daarnaast heeft hij ruime ervaring in verschillende functies binnen de Partij van de Arbeid. Hij was tot voor kort raadslid in de gemeente Haarlem. Martien kijkt ernaar uit zijn creatieve ideeën op het gebied van sociale media en ledendemocratie met anderen binnen de partij te delen en te ontwikkelen. Gezien zijn ervaring en persoonlijkheid is hij goed in staat een groot congres te leiden.

Marene Elgershuizen, Amsterdam, 33 jaar

Marene kan binnen het bestuur de ervaring als geoevend debater en bestuurslid van een grote debatclub inbrengen. Daarnaast is ze als echte sociaaldemocrate actief in een platform van zzp-ers in de kunstwereld om tot een goede rechtspositie te komen.

Met Marene als professionele operazanger kunnen we eindelijk de Internationale op de juiste toonhoogte inzetten.

Esther de Vries, Groningen, 29 jaar (herverkiezing)

Esther was de afgelopen periode reserve-lid van het Presidium en functioneert sinds kort als lid. Esther kijkt ernaar uit om de eerste ervaringen in het Presidium uit te kunnen bouwen ten dienste van een versterking van de leden democratie.

Haar promotieonderzoek aan de Universiteit van Groningen combineert ze met een baan bij het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen.

Susanne Bout, Zoetermeer, 47 jaar. Voorgedragen als reserve lid.

Susanne is een echte lokale politicus die bij weer en wind te vinden is in alle functies die de partij kent. Een praktisch ingestelde verbindende bestuurder die als geboren netwerker binnen het presidium een goede rol zal vervullen in de voorbereiding van besluiten. Susanne is op dit moment raadslid in Zoetermeer.

Voorstel verlenging mandaat PES

Op het congres van januari 2017 is de delegatie van de PvdA voor de Party of European Socialists verkozen. Deze delegatie bestaat naast vijf gekozen leden ook uit de voorzitter van de Tweede Kamerfractie, de internationaal secretaris en een lid van de Eurodelegatie.

Het reglement bepaalt het volgende over de verkiezing van deze delegatie:

Het congres kiest tweejaarlijks de delegatie naar het congres van de PES. Van deze delegatie maken in ieder geval deel uit de voorzitter van de Tweede Kamerfractie, de politiek leider, de internationaal secretaris, het Nederlandse lid van het Presidium van de PES, een lid van de Tweede Kamerfractie en een lid van de delegatie van de partij in het Europees Parlement. Het congres kiest de overige leden van de delegatie. Het partijbestuur kan daartoe een aanbeveling doen. Herverkiezing van de door het congres gekozen leden is twee maal mogelijk.

Gelet op de Europese Verkiezingen die in mei 2019 plaatsvinden, wordt voorgesteld de termijn van de delegatie met een jaar te verlengen, zodat de continuïteit voor en na de verkiezingen is gewaarborgd. Ruim voor het congres in 2020 wordt een open procedure opgestart om te komen tot een nieuwe delegatie. Het congres in januari 2019 wordt voorgesteld het mandaat van de huidige PES-delegatie met één jaar te verlengen.

Besluit

Het congres wordt voorgesteld het mandaat van de huidige PES-delegatie met één jaar te verlengen. Tijdens een volgend congres wordt een nieuwe delegatie gekozen.

Voordracht Kandidatenlijst Eerste Kamer

Toelichting op kandidaatstellingsprocedure

Het partijbestuur biedt hierbij de conceptkandidatenlijst voor de Eerste Kamer aan. Met deze toelichting geven wij het congres inzicht in hoe de procedure is verlopen, die heeft geresulteerd in een volgorde van kandidaten.

Het is een lijst met maatschappelijk gedreven en inhoudelijk deskundige kandidaten. De lijst is regionaal herkenbaar. Er is evenwicht tussen mannen en vrouwen en de diversiteit die onze partij rijk is, is erop zichtbaar. Deze partijgenoten willen zich allemaal inzetten voor een Nederland waarin je zeker kunt zijn. Ongeacht de verkiezingsuitslag zal er een sterk team ontstaan. Het partijbestuur is van mening dat de PvdA met deze kandidatenlijst de best beschikbare kandidaten levert. Het besluit over de definitieve volgorde is aan het congres.

Om te komen tot deze conceptkandidatenlijst heeft het partijbestuur een profielschets opgesteld, die op 26 juni 2018 is vastgesteld door de Verenigingsraad.

Het partijbestuur heeft een adviescommissie benoemd. De commissie bestond uit Han Noten (tevens voorzitter van de commissie), Fouad Sidali, Ehssane Gounou, Mark Lauriks en Angela de Jong. Zij waren belast met het opsporen, het selecteren en het voeren van gesprekken met potentiële kandidaten en met het uitbrengen van een advies betreffende de lijstvolgorde van de conceptkandidatenlijst. Het partijbestuur heeft op 26 november 2018 een besluit genomen over de lijstvolgorde, zoals deze tijdens het congres te Den Bosch voorligt.

Gedurende de huidige mandaatperiode zijn er voortgangsgesprekken gevoerd. De verslagen van de voortgangsgesprekken van zittende Eerste Kamerleden stonden vertrouwelijk ter beschikking aan de adviescommissie kandidaatstelling.

Net als de vorige keer is in deze procedure alle kandidaten verzocht om de aanmelding vergezeld te laten gaan door ten minste 100 ondersteuningsverklaringen van leden. Alle aangemelde kandidaten hebben voldaan aan deze eis. Verder hebben alle kandidaten de erecode en de interne bereidverklaring ondertekend en heeft het partijbestuur van alle kandidaten een Verklaring Omtrent het Gedrag ontvangen.

Bij het indienen van de sollicitatiebrief bestond de gelegenheid voor kandidaten om ten opzichte van onderdelen van het op dat moment geldende verkiezingsprogramma voor de Tweede Kamer schriftelijk een zwaarwegend voorbehoud te maken. Het congres wordt, voordat het de ontwerp-kandidatenlijst in behandeling neemt, op de hoogte gesteld van eventuele voorbehouden. In de motivatiebrieven staat bij geen van de vermelde kandidaten een enkel voorbehoud. Dit onderwerp is tevens tijdens de gesprekken aan de orde geweest. Ook daar zijn geen voorbehouden gemeld.

Voor de positie van de lijsttrekker bestond een aparte procedure. Bij twee of meer geschikte kandidaten zou, om tot de beoogd lijsttrekker te komen, een ledenraadpleging worden georganiseerd.

Vier partijgenoten toonden zich beschikbaar voor het lijsttrekkerschap, te weten Esther Mirjam Sent, Mei Li Vos, Ruud Koole en Jeroen Recourt. Zij zijn door de adviescommissie kandidaatstelling beoordeeld aan de hand van de profielschets en de aanvullende eisen die worden gesteld aan de lijsttrekker. De adviescommissie oordeelde dat de vier kandidaten aan dat profiel voldoen.

De ledenraadpleging tussen deze kandidaten vond plaats van 5 tot en met 14 november. De raadpleging vond plaats aan de hand van het alternative vote system. Daarin moeten de beschikbare kandidaten worden gerangschikt, in dat geval van 1 tot en met 4.

In de eerste stemronde haalde geen van de kandidaten een meerderheid. Mei Li Vos haalde 38,2% van de stemmen, Ruud Koole 24,5%, Esther-Mirjam Sent 22,8% en Jeroen Recourt 14,5%. Daarmee viel Jeroen Recourt in de eerste ronde af. De tweede voorkeuren van de leden die op Jeroen Recourt hadden gestemd werden nu opgeteld bij de andere drie kandidaten. Dat leidde tot 43,6% van de stemmen voor Mei Li Vos, 28,6% van de stemmen voor Ruud Koole en 27,7% van de stemmen voor Esther-Mirjam Sent. Daarmee ging de derde ronde tussen Mei Li Vos en Ruud Koole. Mei Li Vos haalde 57,3% van de stemmen en Ruud Koole 42,7%. Na drie stemrondes haalde Mei Li Vos een absolute meerderheid met 57,3% van de stemmen (7035 stemmen). Deze uitslag is door het stembureau, bestaande uit leden van het presidium en medewerkers van het partijbureau vastgesteld.

Het partijbestuur heeft op basis van de uitslag van de ledenraadpleging besloten om Mei Li Vos te benoemen tot beoogd lijsttrekker voor de Eerste Kamer. Daarmee was plaats 1 ingevuld in het advies.

Dan de kandidaten voor plaats 2 en verder. De commissie had de opdracht van het partijbestuur meegekregen om bij de samenstelling van de lijst rekening te houden met de profielschets, de regionale herkenbaarheid, de man/vrouw verhouding (evenwicht in cohorten van 6) en het verschil in opleidingsniveau. Daarbij was het van belang dat de fractie een team is.

Het partijbestuur is van mening dat deze conceptlijst, zowel als geheel als bij de gezichtsbepalende plaatsen, regionaal herkenbaar is, het juiste evenwicht laat zien in de man/vrouw verdeling, en de diversiteit binnen de partij weergeeft.

Kandidaten konden zich tot en met 8 oktober melden bij de commissie. 30 Kandidaten hebben gehoor gegeven aan deze oproep. Dit aantal leidde ertoe dat de commissie met iedereen in gesprek kon gaan. De commissie heeft in de periode van 10 oktober t/m 21 november met alle kandidaten één of meerdere gesprekken gevoerd.

Het partijbestuur kan besluiten om kandidaten niet verder in de procedure te betrekken, indien een kandidaat duidelijk niet past in het gestelde profiel, of indien te verwachten is dat deze kandidaat ernstige schade zal berokkenen aan het aanzien van de partij. Op geen van de aangemelde kandidaten was het niet opnemen in de procedure van toepassing.

Op 26 november 2018 heeft de voorzitter van de adviescommissie kandidaatstelling het advies over de volgorde van de conceptkandidatenlijst aangeboden aan het partijbestuur en heeft het partijbestuur een besluit genomen over de volgorde van de conceptkandidatenlijst. Er staan 3 kandidaten op de alfabetische lijst van niet-geplaatsten.

Een ideale spreiding tussen Randstad en regio, stad en dorp is lastig te realiseren in een Eerste Kamerfractie. Het partijbestuur is van mening dat de gezichtsbepalende plaatsen van de lijst regionaal herkenbaar zijn. Tevens heeft het partijbestuur ernaar gestreefd om de diversiteit van onze achterban te vertegenwoordigen op de kandidatenlijst.

Niet alle kandidaten op de lijst zullen in de Eerste Kamer verschijnen. Een deel van de huidige fractie zal een volgende periode niet terugkeren. Het partijbestuur heeft oog en aandacht voor al onze partijgenoten die zich de afgelopen jaren hebben ingezet voor de partij, of bereid waren die te doen. Alle partijgenoten die zich kandidaat hebben gesteld, daarmee hun nek hebben uitgestoken, en bereid zijn om de partij te vertegenwoordigen verdienen alle respect.

Op de voorgestelde conceptlijst staat 1 lijstduwer. Over de ambities en intenties is zij ook duidelijk: ter ondersteuning van de campagne en het smoel geven aan de partij. De ambitie van de lijstduwer liggen niet in de Eerste Kamer.

Conceptkandidatenlijst

Eerste

Kamerverkiezingen

2019

1. Mei Li Vos (v)

Geboortejaar: 1970

Geboorteplaats/provincie: Eindhoven (Noord-Brabant)

Woonplaats/provincie: Amsterdam (Noord-Holland)

Opleiding: Algemene Sociale Wetenschappen, Politicologie

Achtergrond: Tweede kamerlid (2007-2010); zelfstandig ondernemer op het gebied van moderne arbeidsverhoudingen en financiële markten (2010-2012); Tweede kamerlid (2012-2017); Zelfstandig ondernemer, onderwijs politiek-bestuurlijke verhoudingen, opiniemaker NPO Radio 1, advies aan non-profit organisaties, kwartiermaker corporates bij 113 Zelfmoordpreventie; adviseur bio-energiebedrijf OrangeGas (2007-heden); Vice-voorzitter Alternatief voor Vakbond; portefeuille woordvoering, public affairs, zzp'ers en verenigingswerk (2007 – heden).

2. Esther-Mirjam Sent (v)

Geboortejaar: 1967

Geboorteplaats/provincie: Doesburg (Gelderland)

Woonplaats/provincie: Nijmegen (Gelderland)

Opleiding: Economie

Achtergrond: Assistent/Associate Professor aan de University of Notre Dame, USA (1994-2004); Hoogleraar Economie, Radboud Universiteit (2004- heden); Raadslid Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (2009-2011); lid curatorium Wiardi Beckmanstichting (2011-heden); Lid Eerste Kamer (2011-heden).

3. Ferd Crone (m)

Geboortejaar: 1954

Geboorteplaats/provincie: Dordrecht (Zuid-Holland)

Woonplaats/provincie: Leeuwarden (Friesland)

Opleiding: Economie

Achtergrond Econoom bij de FNV (1983-92); Ministerie VROM milieu-econoom (1992-94); Lid van de Tweede Kamer (1994- 2007); burgemeester van Leeuwarden (2007- heden).

4. Jopie Nooren (v)

Geboortejaar: 1961

Geboorteplaats/provincie: Breda (Noord-Brabant)

Woonplaats/provincie: Linschoten (Utrecht)

Opleiding: Longfunctieassistente, ergotherapie, beleid en management gezondheidszorg

Achtergrond: Longfunctieassistente Medisch Centrum De Klokkenberg Breda (1979-1982); ergotherapeut Elisabeth gasthuis Deventer en ziekenhuis Joannes te Deo Haarlem (1986-1991); wetenschappelijk medewerker en universitair docent Instituut Beleid en Management (1991-1997); manager Zorg Zorgverzekeraars Nederland (1997-2003); directeur Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (2003-2008); voorzitter Raad van Bestuur Lunet Zorg Eindhoven (2008-2012); voorzitter Raad van Bestuur Stichting Bartiméus Sonneheerdt Zeist (2013-heden); lid werkgroep Arbeid Wiardi Beckmanstichting; lid werkgroep Patiënt Centraal PvdA. Lid Eerste kamer (2015-heden).

5. Ruud Koole (m)

Geboortejaar: 1953

Geboorteplaats/provincie: Rilland-Bath (Zeeland)

Woonplaats/provincie: Oegstgeest (Zuid-Holland)

Opleiding: Geschiedenis (Groningen), Politieke wetenschappen (Parijs)

Achtergrond: Directeur Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen RUG (1981-1989); Universitair (hoofd)docent politicologie Universiteit Leiden (1989-2006); Voorzitter Partij van de Arbeid (2001-2005, 2007), Wetenschappelijk Directeur van het instituut Politieke Wetenschappen Universiteit Leiden (2006-2010); Hoogleraar Politieke Wetenschappen Universiteit Leiden (2006-heden); Voorzitter Raad van Toezicht VARA (2009-2014); Lid Eerste Kamer (2011-2015); Plaatsvervangend voorzitter Referendumcommissie (2015-2018); Lid Staatscommissie Parlementair Stelsel (2017-2018).

6. Jeroen Recourt (m)

Geboortejaar: 1970

Geboorteplaats/provincie: Dordrecht (Zuid-Holland)

Woonplaats/provincie: Haarlem (Noord-Holland)

Opleiding: Rechten

Achtergrond: rechter bij de arrondissementsrechtbank Amsterdam (2004-2006), rechter bij het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van de Nederlandse Antillen en Aruba in Oranjestad (2006-2010). Lid Tweede Kamer (2010-2017); voorzitter van het regionaal tuchtcollege voor de gezondheidszorg voor Noord-Holland en Utrecht (2017-heden).

7. Hamit Karakus (m)

Geboortejaar: 1965

Geboorteplaats/land: Kirşehir (Turkije)

Woonplaats/provincie: Rotterdam (Zuid-Holland)

Opleiding: LTS, Politie school

Achtergrond: Agent/hoofdagent Rotterdam-Rijnmond (1988-1990); beëdigd tolk/vertaler (1989-2006); belangenbehartiger politiemedewerkers Nederlandse Politiebond (1991-1996); brigadier van politie Rotterdam-Rijnmond/Schiedam (1995-1998); adjunct-directeur Atta Makelaars Rotterdam (1998-2006); wethouder Rotterdam (2006-2014); algemeen- directeur Platform31 (2014-heden) ; lid van Raad van Toezicht van Hogeschool Rotterdam (2017-heden); Bestuurslid van VNO-NCW Rotterdam (2018-heden).

8. Mary Fiers (v)

Geboortejaar: 1968

Geboorteplaats/provincie: Bladel (Noord-Brabant)

Woonplaats/provincie: Eindhoven (Noord-Brabant)

Opleiding: Beleid- en Organisationswetenschappen en HBO Operatieassistent

Achtergrond: Leidinggevende operatieafdeling Diaconessenhuis Eindhoven (1992-1999); Manager verslavingszorg Novadic-Kentron (1999-2006); Raadslid Eindhoven (2002-2006); Wethouder en Locoburgemeester Eindhoven (2006-2013); Voorzitter PvdA regio Eindhoven (2014-heden); Directeur Groen Ontwikkelingsfonds Brabant (2014-heden); Voorzitter Jeugdfonds Sport Eindhoven (2015 – heden); Lid Eerste Kamer (2018- heden).

9. Marnix Norder (m)

Geboortejaar: 1965

Geboorteplaats/land: Zaandam (Noord-Holland)

Woonplaats/provincie: Rijswijk (Zuid-Holland)

Opleiding: Filosofie en Scheikunde

Achtergrond: Gedeputeerde mobiliteit en RO Zuid-Holland (1999-2004). Wethouder Stadsontwikkeling in Den Haag (2004-2014), Voorzitter PvdA presidium (2011-2015) en lid PvdA presidium (2009-2011), Voorzitter Aedes (2017- heden), Eigenaar zelfbouwbedrijf Steenvlinder B.V. (2015-heden), Voorzitter Stichting Fundering Nieuw Thuis (2017-heden)

10. Wouter van Zandbrink (m)

Geboortejaar: 1958

Geboorteplaats/provincie: Stoutenburg (Utrecht)

Woonplaats/provincie: Aagtekerke (Zeeland)

Opleiding: Agrarische Bedrijfseconomie en Zoötechniek

Achtergrond: Diverse functies Dienst Beheer Landbouwgronden (1983-1994); Directeur Plattelandsprogramma Brabant Limburg (1994-1997); Regiomanager Zeeland resp. Zuid Dienst Landelijk Gebied (1997-2004); Directeur Zuid Landbouw Natuur Voedselkwaliteit (2004-2006); Gedeputeerde provincie Zeeland (2006-2007); Wouter van Zandbrink Organisatie en advies (2007-heden); Statenlid Zeeland (2007-2011); Lid Eerste Kamer (2014-2015 en 2018-heden).

11. Mies Westerveld (v)

Geboortejaar: 1953

Geboorteplaats/provincie: Rotterdam (Zuid-Holland)

Woonplaats/provincie: Woudsend (Friesland)

Opleiding: Rechten en rechtsgeleerdheid.

Achtergrond: Lid Eerste Kamer (2003-2011), Bijzonder hoogleraar Toegang tot Recht, UvA (2088-heden); Hoogleraar sociaal verzekeringsrecht UvA (2011-heden); Lid Reglementencommissie PvdA (2015-heden), Voorzitter Verkiezingsprocedurecommissie FNV (2016- heden).

12. Artie Ramsodit- de Graaf (v)

Geboortejaar: 1975

Geboorteplaats/land: Paramaribo (Suriname)

Woonplaats/provincie: Haarlem (Noord-Holland)

Opleiding: Bestuurskunde (master), rechtsgeleerdheid (master) en geesteswetenschappen (gepromoveerd).

Achtergrond: gemeenteraadslid Haarlem, lid presidium en voorzitter commissie bestuur (2010-2017); Lid Raad van Toezicht Open Scholengemeenschap Bijlmer (2016-heden); Lid Raad van Toezicht DOCK (2017-heden); Eigenaar van Citysolutions.nl, onderdeel van Venture Lab Humanities (2017- heden). Lid Raad van Commissarissen woningcorporatie Vidomes (2018- heden).

13. Lambert Verheijen (m)

Geboortejaar: 1954

Geboorteplaats/provincie: Eindhoven (Noord-Brabant)

Woonplaats/provincie: Nijmegen (Gelderland)

Opleiding: HBS-A, theoretische sociologie, sociale geschiedenis

Achtergrond: Docent (1980- 1991; lid provinciale staten en vice-fractievoorzitter Noord-Brabant (1987-1992); organisatieadviseur Bouman & Company 's-Hertogenbosch (1991-1992); lid Gedeputeerde Staten Noord-Brabant (1992-2005); Dijkgraaf waterschap Aa en Maas (2005-heden). Lid Eerste kamer (2015- heden).

14. Birgit op de Laak (v)

Geboortejaar: 1961

Geboorteplaats/land: Horst (Limburg)

Woonplaats/provincie: Horst (Limburg)

Opleiding: HBO-J

Achtergrond: Opbouwwerker, gemeenteraadslid, fractievoorzitter PvdA Horst (aan de Maas) (2001-2010), Voorzitter PvdA-Limburg scoutingcommissie (2014-2018), Lid PvdA-Limburg Programmacommissie (2018), Wethouder PvdA (2010-heden).

15. André Knottnerus (m)

Geboortejaar: 1951

Geboorteplaats/land: Nieuw-Beerta (Groningen)

Woonplaats/provincie: Maastricht (Limburg)

Opleiding: Geneeskunde

Achtergrond: Huisarts Amsterdam (1979-1982), epidemioloog (1982-1988) en hoogleraar huisartsgeneeskunde aan de Universiteit Maastricht (1988-2018), voorzitter van de Gezondheidsraad (2001-2010), voorzitter van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (2010-2017), lid van de KNAW sinds 2004, voorzitter Raad van Advies KWF Kankerbestrijding sinds 2017, voorzitter Programmacommissie Provinciale Statenverkiezingen 2019 PvdA Limburg. PvdA-lid sinds 1979.v

16. Michael Yap (m)

Geboortejaar: 1983

Geboorteplaats/land: Roosendaal (Noord-Brabant)

Woonplaats/provincie: Roosendaal (Noord-Brabant)

Opleiding: Internationaal en Europees recht, Universiteit van Tilburg

Achtergrond: gemeenteraadslid (sinds 2013 fractievoorzitter); gemeente Roosendaal (2006-heden); Lid Netwerk Jonge Raadsleden Centrum voor Lokaal Bestuur (2006-heden); Advocaat (2008- heden).

17. Jan R. Lunsing (m)

Geboortejaar: 1959

Geboorteplaats/provincie: Winterswijk (Gelderland)

Woonplaats/provincie: Groningen (Groningen)

Opleiding: Sociale Geografie, Bestuur en Recht, promotie Universiteit Twente

Achtergrond: Columnist, cartoonist (1986-1990), ziekenhuisautomatisering programmeur (1990-2004); Pro Demos: gastdocent en groepsbegeleider (2009-2015); Voorzitter rekenkamercommissie Midden-Drenthe (2018-heden), Lid referendumcommissie Brunssum (2018-heden); lid bestuur NVRR (2018-heden); StiBaBo: Bestuurskundig onderzoeker en adviseur (2007-heden); Bestuurslid afdeling Groningen (1999-2007); Secretaris Gewest Groningen (2009-2013); interim-secretaris en klussen in de afdelingen Delfzijl, Westerkwartier en Stadskanaal (2014-2018).

18. Jaouad Khamkhami (m)

Geboortejaar: 1989

Geboorteplaats/provincie: 's-Gravenhage (Zuid-Holland)

Woonplaats/provincie: 's-Gravenhage (Zuid-Holland)

Opleiding: Bestuurskunde en Public Management

Achtergrond: Voorzitter Academie BRV, HHS 's-Gravenhage (2008-2012); projectleider ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (2010-2013); directeur Particibaan B.V. (2014-heden).

19. Guusje ter Horst (v)

Geboortejaar: 1952

Geboorteplaats/provincie: Deventer (Overijssel)

Woonplaats/provincie: Amsterdam (Noord-Holland)

Opleiding: Psychologie

Achtergrond: Universitair (hoofd) docent universiteit van Amsterdam 1977-1994; Gemeenteraadslid Amsterdam (1986-1992); Voorzitter universiteitsraad (1992-1994); Wethouder Amsterdam (1994-2001); Burgemeester Nijmegen (2001-2007); Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (2007-2010); Voorzitter HBO-raad (2011-2012). Lid Eerste Kamer (2011-2015).

Alfabetische lijst:

- Michel Berends - 1953 / Assen
- Ben Kokkeler - 1958 / Enschede
- Anne Slingerland - 1977 / Baarn

Voordracht lijst Europees Parlement

ONTWERPKANDIDATENLIJST EUROPEES PARLEMENT
VERANTWOORDINGPARTIJBESTUUR

Het partijbestuur biedt hierbij de ontwerp-kandidatenlijst voor het Europees parlement aan. Het partijbestuur is verheugd over deze diverse, optimistische en stevige lijst. Met deze kandidaten kunnen we de campagne, de verkiezingen en het effectief functioneren van een toekomstige Eurodelegatie met vertrouwen tegemoet zien.

Het partijbestuur heeft op 26 november 2018 de conceptlijst vastgesteld. De conceptlijst was opgesteld door een adviescommissie kandidaatstelling die bestond uit Thijs Kerckhoffs, Bart van Bruggen, Mohammed Mohandis, Eline Bosman en Marja Wagenaar. De commissie stond onder voorzitterschap van Roos Vermeij. Het partijbestuur heeft de commissie een opdracht gegeven en een profielschets voor kandidaten. Deze profielschets is door de verenigingsraad vastgesteld. De commissie kreeg ook de beschikking over de verslagen van de gesprekken met de zittende Eurodelegatie.

Half augustus is de sollicitatietermijn voor kandidaat-Europarlementariërs geopend. De kandidaatstelling sloot op 8 oktober. Er meldden zich negen partijgenoten, met de benodigde 100 handtekeningen ter ondersteuning. Deze kandidaten zijn door de commissie allemaal gesproken. Gelet op de gewenste lengte van de lijst en gelet op ontbrekende expertise is vervolgens een aantal partijgenoten benaderd met de vraag om zich kandidaat te stellen, conform artikel 10.9, lid 12 van het reglement van de PvdA. Hierin staat dat, bij een ontoereikend aantal kandidaten, kandidaten kunnen worden benaderd.

De adviescommissie heeft uiteindelijk met een twintigtal kandidaten gesprekken gevoerd. Op 26 november heeft de adviescommissie kandidaatstelling het advies over de volgorde van de conceptkandidatenlijst aangeboden aan het partijbestuur en heeft het partijbestuur een besluit genomen over de volgorde van de conceptkandidatenlijst. De top van de lijst bestaat zonder enige twijfel uit kandidaten met een herkenbaar en stevig sociaal-democratisch profiel. In de top is expertise op cruciale thema's in Europa geborgd. De commissie heeft getracht een diverse lijst samen te stellen op zowel leeftijd, als regio, als geslacht, als expertise. De commissie heeft zich ook gericht op kandidaten die de vaardigheid hebben Europees beleid te vertalen naar het effect dat het heeft op mensen, maar ook die problemen van de regio terug kunnen brengen naar het Europees Parlement. Het zijn allen aansprekende volksvertegenwoordigers, die waardengedreven politiek willen bedrijven in Europa. De kandidaten op deze lijst hebben geen voorbehoud gemaakt op het concept-Europees Verkiezingsprogramma.

De voorgestelde conceptlijst bestaat voor een deel uit partijgenoten die hebben aangegeven als lijstduwer de betrokkenheid willen tonen en een actieve en zichtbare bijdrage te willen leveren aan de campagne. Over de ambities en intenties zijn zij duidelijk: ter ondersteuning van de campagne en het smoel geven aan de partij. De ambities van de lijstduwers liggen niet in het Europees parlement.

Conceptkandidatenlijst Eerste Kamerverkiezingen 2019

1. Frans Timmermans (m)

Leeftijd: 57

Woonplaats/provincie: Heerlen (Limburg)

Opleiding: Algemene Sociale Wetenschappen, Politicologie

Achtergrond: Frans is een uitgesproken leider. Zowel in Europa als in Nederland heeft hij een sterk sociaal-democratisch profiel. Frans heeft een sterk profiel op buitenlands beleid, migratie en rechtstatelijke onderwerpen. Hij is eerder Tweede Kamerlid en minister van buitenlandse zaken geweest en is nu Eurocommissaris. Frans weet een groot publiek te bereiken, is aansprekend voor brede groepen kiezers.

2. Agnes Jongerius (v)

Leeftijd: 58

Woonplaats/provincie: Utrecht (Utrecht)

Achtergrond: Agnes is een bevoegen en betrokken sociaal-democraat. Ze heeft, ook vanuit haar voorzitterschap van de FNV, veel kennis op sociaal-economische thema's. Ze heeft zich in het Europees Parlement ingezet voor goede arbeidsomstandigheden in Europa en de wereld. Agnes is een politica die er niet voor schuwt om moeilijke gesprekken aan te gaan en zaken te benoemen. Zij communiceert gemakkelijk met collega's, maar juist ook met de vrachtwagenchauffeurs langs de A4. Agnes heeft een groot bereik en is een ijzersterke kandidaat voor de PvdA.

3. Paul Tang (m)

Leeftijd: 51

Woonplaats/provincie: Amsterdam (Noord-Holland)

Achtergrond: Paul heeft de afgelopen periode in het Europees Parlement als delegatieleider een activistische politiek gevoerd en is agenderend geweest. Het grootbedrijf heeft hij aangepakt, door te strijden voor een eerlijke belasting van iedereen, en dus ook van multinationals. Door de macht en invloed van tech-giganten aan de kaak te stellen en met goed beleid in te perken. Paul is waarden-gedreven, een denker en schrijver, kan jongeren mobiliseren en zet zich zeer in voor de PvdA.

4. Kati Piri (v)

Leeftijd: 39

Woonplaats/provincie: Den Haag (Zuid-Holland)

Achtergrond: Kati zoekt met bevoegenheid verbinding met mensen. Zij heeft zich op gevoelige onderwerpen ingezet. Ze was rapporteur in het Europees Parlement over Turkije.

Ze heeft een sterk profiel op buitenlands beleid, migratie, de rechtsstaat. Ze weet in Brussel en Nederland breed contact te leggen. Kati heeft een uitstekend netwerk in het EP en daarbuiten. Daarbij valt op dat iedereen van Kati houdt en haar inzet voor (onderdrukte, achtergestelde) groepen waardeert. Kati weet partijen bij elkaar te brengen.

5. Vera Tax (v)

Leeftijd: 46

Woonplaats/provincie: Venlo (Limburg)

Achtergrond: Vera was wethouder in Venlo, een regio waar Europese samenwerking dagelijks merkbaar is. Ze is een uitgesproken sociaaldemocraat, die midden in de samenleving staat. Op het gebied van zorg en sociaal beleid heeft ze veel expertise. Vera straalt enorme energie uit, neemt geen blad voor de mond, is duidelijk en warm tegelijk. Verbinding leggen met mensen, het werk doen voor mensen, ze doet het van nature. Vera voelt zich Europeaan en heeft door de grensstreek een natuurlijke verbinding met Europese vraagstukken. Vera is daarnaast al jaren actief voor vrouwenemancipatie, gendergelijkheid en LHBTI-tolerantie.

6. Mohammed Chahim (m)

Leeftijd: 33

Woonplaats/provincie: Helmond (Noord-Brabant)

Achtergrond: Mohammed is gepromoveerd econometrist en tegelijkertijd is hij volksvertegenwoordiger in Helmond. Hij is uitgesproken en aanspreekbaar voor brede groepen kiezers met wie hij vanzelfsprekend en ongedwongen contact weet te maken. Hij wil sociaaldemocratische politiek bedrijven op economische onderwerpen, op duurzaamheid en voor een inclusieve samenleving. Mohammed wil lastige Europese vraagstukken voor mensen eenvoudig maken. Hij ziet dat er nog zoveel moet gebeuren op het gebied van duurzaamheid en kan daarbij voor een geheel eigen PvdA-geluid zorgen.

7. Lara Wolters (v)

Leeftijd: 32

Woonplaats/provincie: Brussel (België)

Achtergrond: Lara zet zich als adviseur voor de S&D-fractie in het Europees Parlement dagelijks in voor een linkse Europese koers. Ze kent het reilen en zeilen van de Europese instellingen en heeft kennis van sociale zaken en financieel beleid. Ze communiceert makkelijk op verschillende niveaus en heeft een duidelijke visie op een socialer Europa.

8. Thijs Reuten (m)

Leeftijd: 44

Woonplaats/provincie: Amsterdam (Noord-Holland)

Achtergrond: Thijs heeft veelzijdige politieke ervaring, zowel op gemeentelijk als landelijk niveau. Hij was bestuurder in een Amsterdams stadsdeel en daarvoor o.a. beleidsmedewerker bij onze Tweede Kamerfractie. Hij is nu zelfstandig adviseur. Een allrounder, verbinder, gericht op resultaat.

9. Naomi Woltring (v)

Leeftijd: 34

Woonplaats/provincie: Eindhoven (Noord-Brabant)

Achtergrond: Naomi is promovenda in de politieke geschiedenis en was daarvoor werkzaam voor onder meer de WBS, het Humanistisch Verbond en het CLB. Ze maakt makkelijk contact en heeft een goede politieke antenne. Naomi is sterk waarden-gedreven.

10. Ralph Du Long (m)

Leeftijd: 58

Woonplaats/provincie: Assen (Drenthe)

Achtergrond: Ralph is lid van het Drents Parlement, de Provinciale Staten van Drenthe, maar reist ook Europa en Rusland rond voor zijn werk als internationaal mensenrechten trainer. Daardoor heeft hij een groot netwerk en veel kennis van met name landen aan de buitengrenzen van Europa. Hij is jurist.

11. Fardau Procee (v)

Leeftijd: 32

Woonplaats/provincie: Amsterdam (Noord-Holland)

Achtergrond: Fardau is een specialist op het gebied van internationale relaties en mensenrechten. Zij werkt als senior adviseur bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Fardau is communicatief overtuigend en analytisch sterk.

12. Mark Lauriks (m)

Leeftijd: 36

Woonplaats/provincie: Oosterbeek (Gelderland)

Achtergrond: Mark heeft ruime ervaring in verschillende geledingen van de partij. Als afdelingsvoorzitter van de afdeling Arnhem kon hij enthousiasmeren en verbinden. Hij heeft een scherpe politieke en strategische antenne, die hij ook gebruik voor zijn werk bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

13. Sham Ahmed (v)

Leeftijd: 22

Woonplaats/provincie: Tilburg (Noord-Brabant)

Achtergrond: Sham is een jong politiek talent. Onder andere als voorzitter van de JS Noord-Brabant en als fractiemedewerker in Heusden heeft zij zich al ingezet voor de PvdA. Zij is masterstudent Internationaal Recht aan Tilburg University en werkt als stagiair op het gebied van vrouwenrechten bij het ministerie van Buitenlandse Zaken.

14. Kavish Bisseswar (m)

Leeftijd: 25

Woonplaats/provincie: Den Haag (Zuid-Holland)

Achtergrond: Kavish heeft in de programmacommissie voor het Europees Parlement zitting gehad. Hij ademt de sociaal-democratie en kan zijn idealen helder en enthousiasmerend verwoorden. Hij is recent voor zijn werk verhuisd naar Beijing, maar wil met deze plek op de lijst voor het Europees Parlement zijn betrokkenheid tonen.

15. Arina Angerman (v)

Leeftijd: 64

Woonplaats/provincie: Amsterdam (Noord-Holland)

Achtergrond: Arina is een gedreven politica met een groot feministisch hart. Zij communiceert helder en staat voor een waardengedreven politiek. Zij is zelfstandig ondernemer en specialist op het gebied van social media.

16. Bart Pierik (m)

Leeftijd: 33

Woonplaats/provincie: Den Haag (Zuid-Holland)

Achtergrond: Bart is specialist op het gebied van hoger onderwijs en infrastructuur. Hij heeft gewerkt voor de Tweede Kamerfractie en voor staatssecretaris Wilma Mansveld en kent de politieke wereld goed. Hij wil zijn kennis en gedrevenheid voor de idealen van de PvdA inzetten voor de Europese campagne.

17. Albert de Vries (m)

Leeftijd: 63

Woonplaats/provincie: Middelburg (Zeeland)

Achtergrond: Albert is gevraagd als lijstduwer. Hij was eerder lid van de Tweede Kamer.

18. Anja Timmer (v)

Leeftijd: 59

Woonplaats/provincie: Hengelo (Overijssel)

Achtergrond: Anja is gevraagd als lijstduwer. Zij was eerder lid van de Tweede Kamer.

19. Henk Deinum (m)

Leeftijd: 63

Woonplaats/provincie: Leeuwarden (Friesland)

Achtergrond: Henk is gevraagd als lijstduwer. Hij was eerder wethouder in Leeuwarden.

20. Richard Moti (m)

Leeftijd: 38

Woonplaats/provincie: Rotterdam (Zuid-Holland)

Achtergrond: Richard is gevraagd als lijstduwer. Hij is op dit moment wethouder in Rotterdam.

21. Jerzy Soetekouw (m)

Leeftijd: 30

Woonplaats/provincie: Almere (Flevoland)

Achtergrond: Jerzy is gevraagd als lijstduwer. Hij is op dit moment wethouder in Almere.

22. Max Van den Berg (m)

Leeftijd: 72

Woonplaats/provincie: Groningen (Groningen)

Achtergrond: Max is gevraagd als lijstduwer. Hij was eerder voorzitter van het partijbestuur, Commissaris van de Koningin, lid van het Europees Parlement.

23. Hedy D'Ancona (v)

Leeftijd: 81

Woonplaats/provincie: Amsterdam (Noord-Holland)

Achtergrond: Hedy is gevraagd als lijstduwer. Zij was eerder minister, staatssecretaris, lid van de Eerste Kamer, lijsttrekker voor het Europees Parlement.

Positief Voorwaarts & inzicht opvolging aangenomen moties

Via onderstaande link vindt u "Positief Voorwaarts".

In dit document zijn de ambities en gestelde prioriteiten van het in juni 2018 aangetreden partijbestuur vervat.

<https://www.pvda.nl/wp-content/uploads/2018/12/Positief-Voorwaarts.pdf>

Afhandeling aangenomen moties.

Het partijbestuur hecht er waarde aan dat eenvoudig inzichtelijk wordt hoe het met de opvolging staat van (eerder) aangenomen, actuele moties staat. Om die reden wordt er hard gewerkt aan een overzicht dat in januari gereed moet zijn, voortdurend geactualiseerd wordt en door onze leden kan worden geraadpleegd via Mijn.Pvda.nl